

Ročník 4 / číslo 6
červen 2015

30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ

HORY – ZÁPAD

Z obsahu:

*Sudetští Němci podpořili
významné změny
Čtěte na str. 7*

*Rozhovor s Eduardem Bláhou,
ředitelem jáchymovských lázní
Čtěte na str. 12*

*Pout' a letní akce
v Abertamech*

Jáchymovské peklo 2015

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Slavnostní vysvěcení 15. 7. 2012

Titulní strana Luftu z června 2012

Z obsahu:

Markétinský kulturní klub oslavoval
Článek na straně 11

Houbová sezóna
krok za krokem
Článek na straně 14 – 15

Když PIVOVARNI, tak s pívem
JAKOŽTO na Mariánské
Článek na straně 21

Již čtvrtým rokem

Vážení čtenáři,
rok 2015 se pomalu blíží ke své druhé polovině a vydávání našeho časopisu se stalo již čtvrtým rokem pravidelným měsíčním rituálem, do kterého se zapojuje nejen redakční rada, ale stále více dopisovatelů. V počátcích jsme začínali s rozsahem šestnácti stran a trochou obavy, jak se nám je bude dařit zaplnovat stále novým a zajímavým obsahem. Ale jak šel čas, z šestnácti se stalo postupně dvacet, dvacet čtyři, dvacet osm a nakonec jsme se v současnosti zastavili na třiceti dvou stranách.

I přes tento již poměrně značný rozsah nejsme schopni všechny příspěvky umístit v časovém sledu tak, jak přicházejí, musíme provádět výběr s ohledem na jejich aktuálnost a některé uložit do zásobníku pro využití v příštích vydáních. Tím samozřejmě nechceme odrazovat stávající i budoucí přispívatele od další spolupráce, každý příspěvek je samozřejmě vítán a velice si ho vážíme. Různý rukopis autorů a tematická rozdílnost zaručuje pestrost náplně měsíčníku. Otevírání nových témat je zdrojem stálého obsahu, který je, jak zjišťujeme, v dohledné budoucnosti nevyčerpatelný. Vzhledem k našim možnostem jak ekonomickým, tak časovým jsme se rozhodli jej zatím dále nerozšiřovat a setrvávat na současných třiceti dvou stranách.

Doufáme, že i v období letních měsíců, době prázdnin a dovolených vám bude časopis Krušnohorský Luft dobrým společníkem

Vaše redakční rada

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Duchovní sloupek: Vzpomínka <i>Geistliches: Erinnerung</i>	3
Ze společnosti a kultury: Biskup František Radkovský a „Gruppe Abertham“ <i>Kultur und Gesellschaft: Bischof František Radkovský und die „Gruppe Abertham“</i>	4
Aktuality: Promítání v Abertamech <i>Aktualität: Filmprojektion in Abertamy</i>	5
Ze společnosti a kultury: Noc kostelů v Rudném <i>Kultur und Gesellschaft: Die Nacht der Kirchen in Rudné</i>	6
Aktuality: Sudetští Němci podpořili významné změny <i>Aktualität: Die Sudetendeutschen unterstützten wesentliche Änderungen</i>	7
Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu <i>Kultur- und Sportveranstaltungen in der Region</i>	8
Ze společnosti a kultury: Pout' na Mariánskou <i>Kultur und Gesellschaft: Die Wallfahrt nach Mariánská</i>	9
Ze společnosti a kultury: Noční prohlídka Špitální kostela v Jáchymově <i>Kultur und Gesellschaft: Die Besichtigung der Joachimsthaler Spitalkirche in der Nacht</i>	10
Rozhovor: S Eduardem Bláhou, generálním ředitelem Léčebných lázní Jáchymov <i>Gespräch: mit Eduard Bláha, Direktor des Heilbads Jáchymov</i>	12

Sport: Běh o 106 z Jáchymova na vrchol Krušných hor <i>Sport: Der Lauf von Jáchymov zum Erzbergirgsgipfel</i>	15
Historie: Zaniklá ves Vrch – Hüttmesgrün <i>Geschichte: Die verschwundene Gemeinde Hüttmesgrün</i>	16
Historie: Jáchymov na vrcholu rozvoje <i>Geschichte: Jáchymov in der Zeit seiner größten Entwicklung</i>	18
Z naší přírody: Hadí údolí v Osvinově u Stráže nad Ohří <i>Aus unserer Natur: Das Schlangental in Osvinov bei Stráž nad Ohří</i>	21
Tip na výlet: Karlova stezka – na kole přes hřebení Krušných hor (2. část) <i>Ausflugstipp: Die Karlsroute – mit dem Fahrrad über den Erzgebirgskamm (2. Teil)</i>	22
Historie: Peterův mlýn: bourat, či nebourat? <i>Geschichte: Die Petersmühle, abreisen oder nicht</i>	24
Abertamské noviny: Program poutě a letních akcí <i>Aberthamer Zeitung: Programm des Aberthamer Festes und der Sommerveranstaltungen</i>	27
Boží Dar: Anenská pout' na Božím Daru <i>Boží Dar: Das St. Annafest in Boží Dar</i>	28
Vážně nevážně: Ze zpráv krušnohorské tiskové kanceláře <i>Ernsthaft unernsthaft: Berichte der Erzgebirgspresseagentur</i>	29

Ročník 4 / číslo 6 ČERVEN 2015

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ
LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6 ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6 ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6 ks

Inzerce cena podle velikosti
a opakování tisku po dohodě
s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová,
Michal Urban, Pavel Andrš,
Karel Picura, Ulrich Möckel,
Eva Skalníková, Václav Kupilík,
Petr Mikšíček, Hanuš Hron

Foto na titulní stránce: Markéta Kutějová
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com

Sportovní akce: Eva Nduwimana
evanduwimana@gmail.com

Distributoři
Potůčky – Lenka Štrauchová
Horní Blatná – Eva Chlumská; U Gity
Pernink – U Patrika, Květinářství
Pernink – benzinová pumpa
Abertamy – Lenka Löfflerová; U Březiny
Abertamy – Maso Zacharda
Boží Dar – Jitka Peřina; Konzum Čáda
Jáchymov – muzeum
Pstruží – Anna Heranová
Merklin – Hedvika Roznerová
Vysoká Pec – obchod - potraviny
Nejdek – Alena Veselá, lékárna
Nejdek – Trafika, Hotel Anna
Tisová – Kukačka
Myslivci aj. – Ivana Pečimůthová
Lesná – Dana Waldsteinová
K. Vary – Z. Štréblůvá
K. Vary, Krajská knihovna – infocentrum
Ostrov, Dům kultury – Infocentrum
Sokolov: Klášterní kostel sv. Antonína

Další distributoři jsou vítáni!

Prodej – infocentra v obcích
Náklad 850 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího
vydání měsíčníku je 8. 7. 2015.

Böhmisch Halbmeil im Erzgebirge ganz oben,
wo einst meine Vorfahren wohnten
da wurde gebaut und geweiht an gleicher Stelle
2014 die schöne „St.-Nepomuk-Kapelle“.
Glaubt man der Aufzeichnungen und Berichten
lies sie Christoph Glaser um 1830 errichten.
Ich vermute er gehört zu meinen Ahnen
auf den langen Stammbaum-Bahnen.
Viele der Ahnen finde ich hier,
von jedem führt eine Spur zu mir.
Von jedem ein Tropfen Blut in mir rinnt,
der meine Bahn im geheimen bestimmt.

**Zur Erinnerung an unseren heutigen Besuch
in böhmisch Halbmeil (13. 5. 2015)
ein Nachfahre der Linie Glaser-Protz aus Halbmeil**

Český Mílov na vrcholcích Krušných hor,
kde kdysi žil mých předků rod,
tam byla vloni obnovena, posvěcena
krásná kaple svatého z Nepomuka Jana.
Uvěřím-li starým kronikám a zprávám
postavit ji v roce 1830 nechal Christoph Glaser
a já jda v dlouhých trasách svého rodokmenu, tuším,
že patřil k mým předkům, tedy ke spřízněným duším.
Mnoho z nich jich žilo právě zde
a od každého vede stopa až ke mně.
Z každého v mých žilách kapka krve je,
co tajně pouť mou životem určuje.

**na památku naší dnešní návštěvy na Mílově (13. 5. 2015)
potomek rodové linie Glaser-Protz z Mílova
překlad Lenka Löfflerová**

Erinnerung / Vzpomínka

Mílov, 16. května 2015

Poutní setkání u kaple sv. Jana Nepomuckého

Vzpomínku všem, kteří zde
dříve žili. Ať se historie neopakuje
a mezi Čechy a Němci panuje
pevné přátelství.

**Karel a kamarádi
z návštěvní knihy
kaple, říjen 2014**

V sobotu 16. května se uskutečnilo první poutní setkání od znovuo-
bnovení kaple sv. Jana Nepomuckého na Mílově. Z německé strany
přišli až na výjimky (koňský povoz)
návštěvníci hlavně pěšky, z české
strany přijeli cyklisté. Na připravené
lavičky pro mši svatou před kaplí

a pod přístřeškem u občerstvení se
rozsadilo okolo stovky účastníků.

Slavnostní zahájení, po krátkém
uvítání Karla Picury za Boží
Dar a Klause Frankeho za Breitenbrunn,
odtrobily lesní rohy a následující církevní obřad
celebrovali ve vzorné spolupráci český
a německý duchovní – Marek Bonaventura
Hric z Ostrova a Dominikus Goth ze Schwarzenbergu.

Po ukončení oficiální části
pokračoval připravený kulturní
program, kterému tentokrát
přálo i počasí.

Jiří Kupilík

Biskup František Radkovský a „Gruppe Abertham“

Biskup František Radkovský

Plzeňského biskupa Františka Radkovského, který 3. října 2014 oslavil své 75. narozeniny, spojuje již od roku 1991 zvláštní vztah s „Gruppe Abertham“, iniciativou abertamských rodáků k údržbě abertamského kostela a dalších německých památek v Abertamech. Dne 21. července 2015 bude biskup v renovovaném abertamském kostele celebrvat slavnostní mši

Abertamský kostel v roce 1989

u příležitosti 25. abertamské poutě po sametové revoluci.

Abertamy vznikly v roce 1529 jako hornická osada. První dřevěný kostelík byl postaven již v roce 1534. Pak přišla reformace a Abertamy se staly evangelickými. O nejstarším dokladu abertamského faráře Samuela Franziska Reichmanna z roku 1706 jsme již informovali v Luftu č. 7/2014. Abertamy se během rekatolizace staly opět katolickými. V letech 1735–1738 byl postaven dnešní abertamský kostel. Zdi jsou zhotoveny z omítnutého zdiva z opracovaných kamenů. Tento druh zdiva se osvědčil v oblastech, ve kterých je kvůli hornické činnosti narušené podloží. Přesto se na kostelní věži objevily po vyhnání Němců v roce 1946 veliké trhliny, až tehdejší československá vláda musela v roce 1989 přistoupit k uzavření kostelní věže kvůli nebezpečí zřícení.

Po sametové revoluci se roce 1990 z vyhnaných abertamských

Biskup Radkovský v roce 2002 při slavnostní poutní mši v abertamském kostele

rodáků a několika zůstavších Němců vytvořila „Gruppe Abertham“, která začala usilovat o zachování abertamského kostela. Už v roce 1991 zahájil Ehrenfried Zenker, rodilý Abertamák, rozhovory s vedením obce a tehdeším pražským biskupem Františkem Radkovským o možné renovaci chátrajícího kostela. Návrh renovace přijali vstřícně jak biskup Radkovský, tak i farář Stanislav Muzikář a tehdejší starosta Jaroslav Ledvína. Abertamy tehdy spadaly pod pražskou arcidiecézi. V roce 1993 se hranice diecézí změnily a Abertamy se staly součástí nově vzniklé plzeňské diecéze. Biskup František Radkovský se stal jejím prvním biskupem.

Z abertamského kostela byly

mezitím odcizeny cenné sochy. Ještě dnes úřadující nejdecký děkan Jan Pražan nařídil, aby ze zbylých soch bylo pět nejennějších odvezeno z abertamského kostela do biskupského depozitáře v Plzni. Ehrenfriedu Zenkerovi se díky přímému kontaktu s biskupem Radkovským podařilo dosáhnout navrácení těchto soch zpět do Abertam s tím, že budou zabezpečeny proti krádeži. To se skutečně stalo a mezi kostelním vchodem a vnitřkem kostela byla dodečně osazena železná mříž.

V letech 1993–2006 byl abertamský kostel zásluhou „Gruppe Abertham“ pod vedením Ehrenfrieda Zenkera v několika etapách renovován tak, že je dnes v lepším stavu než kdy předtím. Co přijde po nás, nevíme, ale kostel bude žít díky nám minimálně dalších 50 let. Biskup Radkovský byl během renovace a při několika slavnostních mších v Abertamech.

K jeho 75. narozeninám vznikl slavnostní dopis „Františku, děkujeme za vše, co jsme skrze Tebe dostali.“ My abertamští se k tomuto dopisu připojujeme: „Biskupe Františku, děkujeme za roky úspěšné spolupráce a vše dobré v důchodu!“

Josef Grimm
foto: Ulrich Möckel,
Gruppe Abertham
překlad: Karel Picura

Abertamský kostel dnes

Echo hor a Dobývatele ztracených štol – dva filmy v dole Mauritius

Marcebila

V rámci velkolepého otevření dolu Mauritius na Hřebečné (viz Luft 5/2015) poněkud zapadla informace, že přímo v dole je možné zhlédnout dva filmy, jež vznikly v rámci projektu jeho otevření. První film lze vidět přímo v dole Mauritius na konci prohlídky.

Audiovizuální show Echo hor je devítiminutovou ságou Krušných hor, která ve svých animacích a videích ukazuje základní atributy hor. Promítá se přímo na stěnu dolu, a obraz tak získává skalní patinu ne nepodobnou malířskému plát-

nu. Tvůrci s tímto rastrem počítali a upravili kontrast a saturaci filmu tak, aby na skále nejlépe vynikl. Na počítači tak nemáte šanci zažít film tak, jak byl vytvořen. Díky nejsilnějšímu dataprojektoru, jaký je v prodeji, a speciálním reprobednám tak Echo hor představuje opravdový audiovizuální zážitek.

Hodnotu samu o sobě představuje zvuková stránka díla. Autorry hudby jsou Petr Linhart a Jana Šteflíčková. Petr vytvářel zvukový doprovod pro první dvě třetiny filmu a Jana napsala text i melodii

písně o Marcebile, jíž celý film vrcholí. Moderní zvukovou aranži vytvořil Michal Stolička.

Napůl animovaný film, na němž se podílelo mnoho lidí, ve zkratce ukazuje, jak nálezy stříbrných a cínových rud měnily lidi a jejich životy. Jak hory bohatly a jak rychlý úpadek přišel v době třicetileté války. Po uzavření většiny dolů na scénu vstupuje Marcebila, jež začala přebývat v opuštěných štolách, a stala se tak strážcem tajemství krušnohorského podzemí a pečovala o hroby zahynuvších horníků.

Na tento krátký film navazuje třicetiminutový hraný film Dobývatele ztracených štol, který lze v české i německé verzi vidět na televizní obrazovce ve vstupním objektu dolu Mauritius. Film rozvíjí legendu o Marcebile, ukazuje v náznacích její moc a projevy v Krušnohoří, ale hlavní linií příběhu jsou dva příběhy otevírání štol v Krušnohoří. První příběh je z roku 1920 a druhý ze současnosti. Děje se prolínají, doplňují a ukazují, jak podzemí, mlha a Marcebila ovlivňovaly život v Krušných horách kdysi a dnes.

Pokud chcete filmy vidět, vyžádejte si jejich promítnutí u průvod-

ců v dole Mauritius. Doufáme, že se vám oba filmy budou líbit, a věříme, že se brzy budete moci těšit na pokračování legendy o Marcebile, ženě z podzemí.

Petr Mikšíček

Promítání v Abertamech

Schmitke

Druhý červencový víkend čekají všechny zájemce o aktuální filmy z Krušnohoří dva večery plné tajemna a příběhů z našich hor. Na náměstí v Abertamech uvidíte příběhy pana Schmitkeho, Marcebily, mlhobijce Hanse Kulhane a vzduchoplavce Kráčmery. Občerstvení bude zajištěno. Teplé deky a deštníky raději s sebou.

10. 7. 2015: Schmitke se vrací do Abertam

20:00 – autoři představují svůj film

21:00 – celovečerní hraný film Schmitke, který natáčel tým Štěpána Altrichtera a Tomáše Vacha na jaře 2013 v Abertamech a okolí. Podařilo se tak zachovat poetiku města ještě před dokončením skia-reálu na Plešivci. Na projekci přijí-

Marcebila tým

Každoročně koncem května pořádá římskokatolická církev Noc kostelů. Letos se tato událost uskutečnila 29. května. Na Noci kostelů se nepodílejí jen svatostánky, jež jsou v majetku církve, ale mnohdy i kostely, které v minulých letech přešly do majetku obcí.

Páter Müller svítí sochu sv. Barbory

Vystoupení souboru Chorea Nova

de i hlavní postava Julius Schmitke neboli slavný německý herec Peter Kurt. A samozřejmě režisér Štěpán Altrichter a producent Tomáš Vach, které jste tady od roku 2010 mohli často vidat. Film je v německém znění s českými titulky.

11. 7. 2015: Marcebila a Krušné hory vyprávějí

19:30 – fotokvíz pro znalce Krušnohoří

20:00 – vzduchoplavec Kráčmera nad Krušnými horami – 5 dílů vlastivědné série České televize

21:30 – Echo hor (videoanimace příběhu Krušnohoří a Marcebily), scénář a režie: Petr Mikšíček, 9 min.

21:45 – Dobytelé ztracených štol (hraný film), režie: Petr Mikšíček, 30 min.

(red)

Noc kostelů v Rudném

Jedním z třiceti kostelů, které se tak té noci otevřely veřejnosti v Karlovarském kraji, byl i kostel Navštívení Panny Marie v Rudném. Ten dnes vlastní obec, která jej využívá jako jakési své kulturní centrum. Jak víme, kostely pravidelně navštěvuje stále méně věřících a jen díky aktivním občanům, kteří jsou ochotni hledat pro kostel i jiné odpovídající využití, se svatostánky, jež by jinak zůstaly po celý rok uzavřeny, probouzejí k novému životu.

Z bohatého programu, který sestavila Martina Zetlová, si mohl vybrat opravdu každý. Noc kostelů tak byla zahájena pohádkou pro děti, kterou zahrál Viktor Braunreiter.

Následovalo zamyšlení o životě sv. Barbory, které pronesl páter Vladimír Müller ze Staré Role. Rudné vzniklo díky hornictví a téma sv. Barbory bylo zvoleno nejen proto, že tato světice je patronkou a ochránkyní horníků, ale i z důvodu, že v průběhu večera byla posvěcena nová socha této světice.

Poté proběhla přednáška dr. Petra Rojika na téma pověstí našeho regionu. Přednášející se na úvod zmínil i o renovacích kostelů v Přebuzi, jež se v posledních letech podařily uskutečnit. Pověsti o mostě v Rolavě, zkamenělém

povozu u Nových Hamrů, počátcích pěstování brambor v Krušných horách či o morovém kříži u Krásné Lípy znalo jen málo účastníků, a tak zábavné a poutavé vyprávění všechny návštěvníky nejen zaujalo, ale i pobavilo.

Vyvrcholením celého programu bylo vystoupení pěveckého souboru Chorea nova z Nové Role. Návštěvníci si za přispění výborné akustiky kostela vychutnali pestrý repertoár tohoto úžasného souboru.

Kromě občerstvení pro duši bylo venku před kostelem připraveno také výborné občerstvení pro tělo. Letošní noc kostelů se pomalu nachýlila k závěru a určitě nejen mně nezbyvá než doufat, že nebyla v Rudném tou poslední.

Ulrich Möckel
překlad: Lenka Löfflerová

Petr Rojik vypráví pověsti z našeho regionu

Šéf sudetských Němců Bernd Posselt není v Česku příliš oblíbený. Může za to možná i jeho knírek, patka, postava, prostě vzhled, který probouzí zažitě předsudky o „Sudeťácích“. Jenže Posselt je úplně jiný než jeho pověst v české veřejnosti: je smířlivý, mimořádně vzdělaný a v evropské politice uznávaný znalec střední a východní Evropy. A o Česku obvykle mluví v dobrém. „Je cítit, že máte po staletí vzdělané, pilné obyvatele, kteří toho hodně zvládli,“ odpověděl v dubnu týdeníku Respekt, když velmi pozitivně hodnotil vývoj Česka po revoluci roku 1989. „Lidé nad poměry remcají, tato vlastnost Čechy a sudetské Němce spojuje. Ale dobře si pamatují, jak to tady v 70. a 80. letech vypadalo. A proto můžu s klidem říct, že se tu stal skoro zázrak.“

Posselt coby šéf Sudetoněmeckého krajského sdružení, které zastřešuje odsunuté české Němce, právě prosadil zásadní změnu stanov svého spolku. Z textu stanov zmizel požadavek po „znovunabytí domova“ i pasáž o restitucích, případně o odpovídajícím odškodnění za ztráty majetku během odsunu. Sudetští Němci se v něm současně omlouvají za spoluodpovědnost, kterou mají za zločiny nacistické diktatury. Sněm krajského sdru-

žení tyto zásadní změny schválil většinou 71,6 procenta.

„Desítky let pracujeme na vzájemném usmíření, ale pořád nás někdo obviňuje z majetkových motivů. To je samozřejmě buď smyšlené, nebo se taková obvinění opírají o citace bláznů. Ale jak říkal jeden zesnulý kolega, i blázny jsme s sebou do Německa při vyhánění museli vzít,“ řekl k reformě Posselt. „Každý rozumný člověk ví, že nám o žádný hromadný návrat do vlasti nejde, a teď ty dávno přežitě formule definitivně měníme. Je to jednostranné gesto, nic za to výměnou nechceme. Je to zkrátka krok k dalšímu zlepšení atmosféry mezi Němci a Čechy.“ Současně přiznává, jak ho těší podobně symbolické kroky z české strany, například rozhodnutí radnice v Brně, která se svým někdejší německy mluvícím obyvatelům omluvila za divoké vyhánění.

Zmíněná změna stanov je součástí širšího hledání cesty do budoucnosti, jež souvisí také s generační proměnou: pamětníci, kteří pamatují válečné a poválečné hrůzy pamatuje, a sdružení sudetských Němců proto musí hledat způsob, jak oslovit mladší generaci. „Chceme sázet na ještě častější dialog a setkávání se s Čechy v pohra-

V bavorském Augsburgu se 22. až 24. května uskutečnil 66. ročník Sudetoněmeckých dnů, tentokrát pod heslem Lidská práva bez hranic. O. s. JoN – Jde o Nejdek a Heimatgruppe „Glück auf“ (Freunde des Heimatmuseums Stadt und Landkreis Neuderk e.V.) z Augsburgu měly na výstavišti již potřetí společný stánek s výstavou o historii zpracování vlny zapůjčenou z hotelu Anna Nejdek, seznamy transportů Němců z nejdeckého okresu, ukázkou hornického díla (Buckelbergwerk) a různými propagačními materiály z Nejdecka. Stánek za-

ujal řadu kolemjdoucích, přišel se podívat mj. i primátor města Augsburgu dr. Kurt Gribl, který se zapsal do knihy návštěv, šéf Sudetoněmeckého krajského sdružení Bernd Posselt či Volker Ullrich, člen německého Zemského sněmu.

Sudetoněmecké dny prošly v posledních letech řadou změn, viditelný je především pozitivní posun ve vztahu k ČR. I nadále však zůstává jejich hlavní náplní setkávání lidí, veletrh, přednášky, filmy a ukázky folklóru, které se vztahují k prostoru českých zemí.

Pavel Andrš
foto: Josef Grimm

Sudetští Němci podpořili významné změny

Herbert Götz (vlevo) a dr. Petr Rojík (vpravo) převzali na letošních Sudetoněmeckých dnech v Augsburgu od Berndta Posselta ocenění udělované Sudetoněmeckým krajským sdružením

ničí,“ pokračuje Posselt. „Mladé potomky odsunutých Němců nefascinuje scházet se u kafe a vzpomínat na dávnou minulost. Rádi ovšem jezdí do vlasti předků, pátrají po rodinných kořenech, hledají kontakty s českými vrstevníky.“

Krajský spolek se také mnohem jasněji než v minulosti distancuje od nacionalistických skupin, jež fungují pod společnou střechou landsmanšaftu. Kdysi vlivná nacionalistická organizace Witikobund, jež změnu stanov odmítá, například měla letos poprvé zakázaný vstup na Sudetoněmecké dny. Někdejší značný vliv této or-

ganizace silně odrazilo i mnohé odsunuté Němce, dnes už je však ve velké menšině.

Stále častějším motivem projevů lídrů sdružení i aktivních mladých členů bývá podpora další evropské integrace, jejíž podstatou je od samého začátku v 50. letech 20. století snaha o překonání nacionalismu v Evropě. Tedy toho nacionalismu, který ukončil stovky let soužití Němců a Čechů v zemích Koruny české.

Tomáš Lindner, redaktor
týdeníku Respekt
foto: Josef Grimm

Nejdek na Sudetoněmeckých dnech v Augsburgu

Primátor města Augsburgu dr. Kurt Gribl při zápisu do knihy návštěv

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

- 13. 6. - 8. ročník zálesácké olympiády (Rybná; 14:00)
- 16. 6. - Taneční a zábavní odpoledne (hotel Modrá hvězda, Horní Blatná; 14:00–18:00)
- 19. 6. - Ostrovské trhy (Mírové náměstí, Ostrov)
- 19.–21. 6. - Abertamská pouť (viz str. 27)
- 20. 6. - Nejdecká pouť
- 21. 6. - Oslavy města Nejdku (kino Nejdek; 14:00)
- 27. 6. - Den pro Ostrov: Setkání s J. S. Bachem (Zámecký park, Ostrov; 14:00)
- 28. 6. - Svatojánská slavnost (Waldorfská ZŠ Wlaštovka, Karlovy Vary; 17:00)
- 4. 7. - Mše svatá v kostele sv. Jáchyma a sv. Anny (Jáchymov; 13:00)
- 4. 7. - Výcházka na Mariánskou a vysvěcení obnoveného kříže (Jáchymov, kostel sv. Jáchyma a sv. Anny, 14:30)
- 12. 7. - Historický piknik s princeznou Františkou (Zámecký park, Ostrov; 14:00)

Koncerty, divadla

- 16. 6. - Prime Time Voice (Galerie umění, Karlovy Vary; 19:30)
- 18. 6. - KSO: Slavnostní koncert k otevření grandhotelu Ambassador – Národního domu (Národní dům, Karlovy Vary; 19:30)
- 23. 6. - Festival Mitte Europa: Mundharmonika Quartett Austria (Klášteřínský kostel, Ostrov; 18:00)
- 30. 6. a 1. 7. - KSO: Mimořádný symfonický open air koncert – My hrájeme všude (Areál Rolava; 19:30)
- 7. 7. - Štěpán Rak a Alfred Strejček: Koncert pro Mistra Jana (evangelický kostel v Nejdku; 17:00)
- 14. 7. - Brentwood School Big Band (Klášteřínský areál, Ostrov; 19:00)

Výstavy, přednášky

- 14. 6. - Mgr. Lukáš Hanzl: Úvod do české castellologie (kostel Zvěstování Panny Marie, Ostrov; 16:00)
- 16. a 23. 6. - Anthroposofický kruh (Waldorfská ZŠ Wlaštovka, Karlovy Vary; 17:00)
- 18. 6. – 30. 8. - Jára Cimrman, světoběžník a vynálezce (Klášteřínský kostel, Ostrov; vernisáž 17:00)
- 20. 6. – 6. 7. - Výstava „Společně“ (Vila Zenker, Abertamy)
- 21. 6. – 31. 7. - Nejdek známý a neznámý: výstava pohlednic a fotografií do roku 1945 (předsálí kina Nejdek)
- 24. 6. - RNDr. Michal Urban: Krušné hory na cestě do UNESCO (zámek Ostrov – informační centrum; 17:00)
- 25. 6. – 27. 9. - 1. Světová válka (Muzeum Nejdek; vernisáž 17:00)
- do 21. 6. - Motýlí RADOST (Muzeum Nejdek)
- do 28. 6. - Luboš Vetengl: Makabrozní idylka (letohrádek Ostrov)
- do 28. 6. - Stanislav Holý: Od krajiny pana Pipa ke Studiu Kamarád (Interaktivní galerie Becherova vila, Karlovy Vary)
- do 30. 6. - Eva Hašková (Galerie Drahomíra, Karlovy Vary)
- do 30. 6. - Devatero řemesel (statek Bernard)
- 3. 7. - Přednáškový večer o Mariánské – Z. Čepeláková, O. Ježek, J. Halla (Muzeum Královská mincovna, Jáchymov; 17:00)
- do 12. 7. - Pavel Piekár: Vyjdi z paláce, dojdeš do Letohrádku (letohrádek Ostrov)
- do 28. 9. - Rozmanitá strohost II. (letohrádek Ostrov)

Kina

- 13. 6. - Paddington (Kino Pernink; 18:00)
- 20. 6. - Všiváci (Kino Pernink; 18:00)
- 27. 6. - Železná srdce (Kino Pernink; 18:00)

Sport

- 13. 6. - Xterra (Ostrov)
- 14. 6. - 4. Fichtelberg-Radmarathon (start Chemnitz; 9:00)
- 17. 7. - Závod veteránů Carlsbad Classic (Abertamy)

Historický piknik

Obnovený kříž na Mariánské (foto Bronislav Grulich)

Na vernisáži výstavy soutěžních grafických návrhů log k výročí 500 let města Jáchymova, která se konala v pátek 5. června na jáchymovské radnici, bylo veřejnosti slavnostně představeno vítězné

Ve dnech 3. a 4. července se uskuteční vzpomínková akce u příležitosti 250. výročí dokončení kapucinského kláštera Mariánská, který byl před padesáti lety zbourán. Význam a osud tohoto místa připomenou během přednáškového večera v pátek 3. července od 17 hodin v muzeu Královská mincovna Jáchymov

Zdenka Čepeláková, Oldřich Ježek a Josef Halla.

V sobotu 4. července bude od 13 hodin v kostele sv. Jáchyma a sv. Anny v Jáchymově sloužena mše. Ve 14:30 celá akce vyvrcholí vycházkou po bývalé poutní cestě od jáchymovského kostela na Mariánskou do míst, kde kapucinský klášter stával. Během cesty bude

posvěcen obnovený kříž na louce nad obcí. Od 13:00 do 16:30 bude připraven program v Domově pro osoby se zdravotním postižením, jenž se nachází poblíž místa bývalého kláštera. Pout' bude zakončena živou hudbou a občerstvením na Mariánské. Těšíme se na vaši návštěvu.

Petr Fiala

Logo k výročí 500 let města Jáchymova

JÁCHYM 500 V

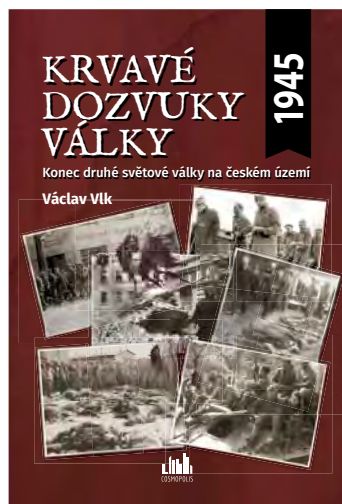
logo. Návštěvníci si mohli také prohlédnout více než 40 soutěžních návrhů a každý si jistě našel toho svého favorita.

Autorem vítězného loga je Jan Michael Lašek, žák 3. ročníku Vyš-

ší odborné školy uměleckoprůmyslové a Střední uměleckoprůmyslo-

vé školy v Praze 3 – Žižkově.

Petr Fiala

V sobotu 6. června se v Královské mincovně v Jáchymově konala Muzejní noc plná zážitků. Díky reportérce Klaudii Skřivánkové jsme se přenesli do doby třicátých let a dozvěděli se spoustu zajímavostí o Jáchymově. Speciálně kvůli této Muzejní noci se mezi živé na chvíli vrátil Pierre Curie, zažili jsme setkání s Ing. Josefem Štěpem a jeho manželkou, ochutnali radioaktivní pivo, limonádu a šneky. Díky taneční škole Harmonie jsme si přiblížili atmosféru 20. a 30.

Nakladatelství Cosmopolis, součást nakladatelského domu Grada Publishing, vydává novou knihu populárního autora literatury faktu Václava Vlka, která čtivým jazykem přináší v pěti tematických kapitolách známá, ale

mnohdy i zcela neznámá fakta o tom, co se odehrávalo na českém území během jara roku 1945. Pro milovníky a obyvatele Krušných hor bude jistě zajímavé, že některé z hlavních popisovaných událostí se odehrávaly v Kruš-

ných horách (v Perninku, Johanngeorgenstadtu, Srní), v Nové Roli, Karlových Varech, Ústí nad Labem a jiných částech západních a severních Čech.

(red)

Muzejní noc v Jáchymově

**Markéta Kutějová
Informační a kulturní
centrum Jáchymov**

Noční prohlídka Špitálního kostela v Jáchymově

V pátek 29. května se v Jáchymově konala noční prohlídka Špitálního kostela Všechných svatých. Dveře této nádherné stavby otevřela průvodkyně v dobových šatech. Nejstarší dochovanou památku města si přišlo ve večerních hodinách prohlédnout asi 30 lidí.

Za svitu svící jim byla přednesena historie tohoto kouzelného místa. Po vyčerpávajícím výkladu paní průvodkyně přišlo překvapení. Samotný pan hrabě Šlik historkami ze své doby jistě zaujal a pobavil všechny přítomné.

Asi nejzajímavější částí prohlídky byl výstup na půdu s ukázkou dochovaného pozdně gotického krovu. Zde si návštěvníci mohli vychutnat tichou noční atmosféru tohoto zvláštního místa a jako poděkování za jejich návštěvu se na rozloučení rozezněl kostelní zvon – nejstarší movitá památka města z roku 1520. Zase jednou zahlaholil jáchymovským údolím a snad, stejně jako v minulosti, kdy měl od města odhánět všechno zlé, přinese jeho hlas všem jen to nejlepší.

Zúčastněným děkujeme za návštěvu a věříme, že si večer společně s panem Šlikem užili.

Markéta Kutějová

Hrabě Šlik s průvodkyní

Sázení stromků v Merklíně

Jak dlouho roste strom? Jak vypadá semínko? Kam se má stromek zasadit? Odpovědi na takové otázky už žáci merklínské školy znají. V úterý 12. května zasadili stromky na stráni nad Merklínem. Každý stromeček opatřil cedulkou se svým jménem a teď se těší, jak mu buk, jedlička, smrček nebo borovička porostou.

V obci obklopené lesy mohou děti život stromů dobře poznávat

a přirozeně být vychováváni ke vztahu k okolní přírodě a životnímu prostředí. Učitelky ZŠ Merklín děkují revírníkovi Ing. Leoši Titlovi, lesnímu pedagogovi Ing. Michalu Skálovi a vedoucí z lesní školky Ing. Hedvice Roznerové za spolupráci při zajištění tohoto zdařilého podniku. Není to poprvé, co merklínské děti sázejí stromky v okolí své obce a učí se přímo v přírodě.

Ivana Matušítková

Dne 12. května 2015 se žáci ZŠ Merklín vypravili do lesa sázet stromky. Organizátoři celého programu se jmenovali Michal a Leoš. Nejprve žákům ukazovali obrázky stromů a poté je poučovali, z čeho vznikají semínka. Pan Leoš jim pak ukázal, jak se sázejí stromy. Všichni si zasadili svůj strom, na který pověsili cedulky se svými jmény. Když byla práce hotová, Leoš s Michalem odměnili všechny žáky sladkostmi. Všichni byli rádi, že si mohli zasadit stromek.

Bára Šafránková a Tereza Balogová, žákyně ZŠ Merklín

Uděláme vše pro to, aby naši žáci byli úspěšní

Střední škola SOŠ a SOU Nejdek nabízí pro školní rok 2015/2016 nový obor, a to veřejnosprávní činnost se zaměřením na sociální služby. Tímto krokem se snažíme přizpůsobit oborovou strukturu požadavkům vycházejícím z aktuálního vývoje na trhu práce.

Jak si lze představit pojem oborová struktura? Napadá mě jeden přírůstek: škola je akvárium. Jednotlivé obory, které nabízí, jsou voda

v něm. Bez kvalitní a čisté vody nemohou ryby žít. Některé ryby si mohou zvyknout na horší kvalitu vody, ale problém je, že až jednou akvárium opustí, budou si zvykat zase na jinou kvalitu vody, a tedy jiné požadavky. Proto je důležité, aby složení znalostí a dovedností, které žáci při studiu získají, bylo co nejbližší potřebám zaměstnavatelů.

Škola může nabízet a vyučovat obory, které má zapsány ve

školním rejstříku, to je fakt. Co se však stane, když žák zdárně ukončí obor vzdělání na SŠ výučním listem či maturitní zkouškou? Odpověď je jednoduchá, nastoupí do zaměstnání, pokud ho nalezne. Prioritou školy musí samozřejmě být kvalitní vzdělání, ale hned na druhém místě také možnost uplatnění absolventů.

Jako škola vyučující obory tříleté a čtyřleté musíme sledovat a předvídat společenský a ekonomický vývoj, abychom mohli včas reagovat. Reakcí na takovéto změny je právě úprava v nabídce oborů na školní rok 2015/2016. Veřejnosprávní činnost se zaměřením na sociální služby je oborem humanitním, který má na SOŠ a SOU Nejdek dlouholetou tradici. Vyučující v tomto oboru jsou profesionálové a svou práci berou velice vážně, což je v naší profesi nutností. Základ jejich znalostí je obsažený a perspektivní (základy práva, veřejné správy, aplikované

psychologie, ekonomie a účetnictví a dva cizí jazyky). Díky novému zaměření budou mít žáci možnost se tímto směrem profilovat již během studia, a rozšířit tak šance na uplatnění po absolvování oboru.

Velkou výhodou lokality, v níž se škola nachází, je možná spolupráce s partnery za hranicemi, a to velice efektivně díky krátké vzdálenosti. Příkladem aktivit, kterým se věnujeme s naší partnerskou školou v německém Annabergu, je společné vaření v rámci výuky našeho gastronomického oboru a zlepšování jazykových komunikačních schopností žáků. Naši žáci tak poznají jiné kulturní zvyky, prostředí, technologie a rozvíjí komunikační dovednosti. Snažíme se prakticky hlavně o to, aby absolventi školy měli co nejsnazší vstup do pracovního života. Což se nám doufám daří, jak vyplývá z monitorování stavu zaměstnanosti na úřadech práce.

Tomáš Humeník Babický

Krušnohorský duatlon v Merklíně

Na stupních vítězů

Nejmenší na startu

Již pátý ročník vytrvalostní soutěže, složené z běhu terénem a jízdy na kole, uspořádali v neděli 10. května sourozenci Eva Hejtmánková a Michal Landiga v okolí merklínského nádraží. Tradiční byla i trasa vedoucí blízkým lesem. Dopolední část se účastnili dospělí, letos soutěžilo 11 mužů a jedna žena. Odpo-

dne se fandilo 38 dětem ve čtyřech kategoriích od předškoláků po patnáctileté.

Účastníci byli z Merklína, z oddílů Triatlet a Slavie Karlovy Vary a z Cykloteamu Nová Role. Organizátoři opět zajistili jak diplomy, tak i pěkné ceny. Počasí se vydařilo a všichni odcházeli spokojeni.

Ivana Matuščíková

Mezi Jáchymovem a Luhačovicemi

Rozhovor s generálním ředitelem Léčebných lázní Jáchymov Eduardem Bláhou

Změna předpisů o poskytování lázeňské péče podrobila české lázeňství od roku 2012 těžké zkoušce v podobě značného úbytku klientů z řad domácích pojištěnců. Nejstarší radonové lázně na světě, Léčebné lázně Jáchymov, však v této zkoušce obstály a loňský rok se stal dokonce jedním z nejlepších v jejich novodobé historii. O současnosti i budoucnosti jáchymovských lázní hovořil Luft s jejich předsedou představenstva a generálním ředitelem Eduardem Bláhou.

Eduard Bláha při zahájení letošní lázeňské sezony v hotelu Běhounek, který letos slaví 40 let od svého otevření

Centrum lázní a později zmizelá vzducholod' při zahájení letošní sezony 16. května

V polovině května byla zahájena už 110. jáchymovská lázeňská sezona. Jaká by podle vašich představ měla být?

Byl bych rád, aby byla aspoň stejně dobrá jako ta loňská. Jak to ale zatím vypadá, mohla by být z hlediska poptávky i o trochu lepší. Poptávka roste a jediné, z čeho mám teď obavu, je, abychom ji zvládli uspokojit, protože začíná přesahovat naše kapacitní možnosti. A to nejen pokud jde o lůžka, ale i o kapacitu rukou našich zaměstnanců.

S čím souvisí růst poptávky – s letošní novelou zákona o zdravotním pojištění, nebo větším zájmem klientů ze zahraničí?

S obojím. Letošní novela však nezmírnila přísná indikační pravidla nastavená v roce 2012, pouze umožnila, aby se některým diagnózám vrátila délka možné lázeňské péče na 28 dní. My však nyní registrujeme nejen rostoucí délku návrhů, ale i jejich počet, což je podle mě především důsledek kombinace zrušení regulačních poplatků a velkých mediálních kampaní, které jsme dělali jako Svaz lázní, abychom naučili lékaře i lidi si o lázně říci. To samo vedlo k meziročnímu nárůstu poptávky v segmentu domácích pojištěnců o třicet i víc procent, a abychom tyto lidi dokázali umístit, bude muset nutně nastat pokles u některé z dalších skupin, samoplátců, nebo cizinců. Loni jsme měli v některých částech sezony rezervu 25 procent, a když ji letos naplníme, budeme už muset v letních měsících klienty odmítat.

Jaké novinky pro současnou sezonu lázně připravují?

Naši největší ambicí pro letošek je vybudovat prostory brachyradioterapie, takzvaných krabiček, ve vyšetřovacím ústavu v komplexu Astorie a Astorii změnit na klasický hotel s vlastní recepcí a restaurací. Léčba tam nebude, ta se bude odehrávat v Agricole naproti, ale znamená to dalších asi třicet lůžek navíc. Po roce a půl

stavebních úprav jsme letos se zahájením sezony znovu otevřeli dva původní objekty Dagmar a Dášenska, které dnes vytvářejí komplex jednoho penzionu Dagmar s alpským stříhem a ubytováním pro 55 lidí, wellness službami, restaurací a vlastním parkováním, který nebude zaměřen na léčbu, ale na hotelové hosty.

Jaká je celková ubytovací kapacita lázní a kolik zaměstnanců se o klienty stará?

Ubytovací kapacita je téměř 1 300 lůžek a počet zaměstnanců se dnes pohybuje zase okolo 550. To znamená, že po kritickém roce 2013, kdy se jejich počet snížil pod 500, máme zase zpátky všechny, které jsme tehdy museli pouštět. Máme samozřejmě dost sezonních zaměstnanců, ale sezonní výkyvy se s nárůstem hotelových hostů v zimním období postupně zmenšují.

Léčebné lázně Jáchymov jsou největším zaměstnavatelem nejen ve městě, ale i v širším okolí, téměř třetinu personálu přitom tvoří lidé ve specializovaných zdravotnických pozicích. Jak se vám daří zaměstnance získávat a udržet, zvláště když mzdy v lázních nepatří ani v rámci Karlovarského kraje k nejvyšším?

Nedaří a myslím, že to není jen platy, protože ty rostou nejen z naší vůle, ale i v důsledku tlaku konkurence. Německu mzdami konkurovat nemůžeme, ale o fyzioterapeuty a lékaře soutěžíme nejen s jinými lázněmi, ale zvláště s nemocnicemi v Ostrově a Karlových Varech. Lázeňství má navíc z hlediska zaměstnávání lidí ne úplně světlou budoucnost, protože dochází k tomu, co se děje mezi vesnicí a městem, mezi chudou a bohatou zemí – lidé odcházejí z pohraničí za prací, za příležitostmi, za penězi. U zdravotníků trpíme odchody do velkých měst a zároveň nízkou prestiží oboru. Mladý doktor chce být na špičkovém pracovišti v nemocnici, kde dělá opravdovou

Velkou vášní Eduarda Bláhy je silniční kolo

specializovanou medicínu a může se tam něco naučit. To tady nemůžeme nabídnout, už jen proto, že se rozkrajujeme mezi cestovní ruch a zdravotnictví a není jisté, že ve zdravotnictví zůstaneme.

Co tím myslíte?

Myslím, že vůle politiků, které jsme dočasně přiklonili na svou stranu, nemůže vydržet věčně. Populace bude stárnout, pro nemocné bude třeba více peněz ze zdravotního pojištění na prevenci a akutní péči a z lázeňství se dříve či později stane péče hrazená z vlastní kapsy. Nebude to už úplně pobyt léčebný kontrolovaný zdravotní pojišťovnou, ale spíše rekondiční nebo relaxační pobyt, který se bude více blížit tomu, co se tady nabízelo za první republiky, že si člověk odpočine a nabere energii za dohledu lékaře. Nemáme obavy o budoucnost lázní, ale jsme přesvědčení, že se změní jejich produkt, protože jiná bude poptávka a jiné budou i možnosti.

Jak dnes vůbec vypadá složení klientely?

Z hlediska pobytových dnů tvoří polovinu klientely Češi, ze zahraničních hostů připadá téměř 80 procent na Němce, 10 procent na Rusko, 5–6 procent na arabský svět a zbytek na různé další státy světa.

V jáchymovských lázních působíte jako generální ředitel od roku 2002, kdy se jejich majitelem, dnes už bývalým, stala investiční skupina Penta. Měl

jste již předtím s Jáchymovem nějaké zkušenosti, nebo to bylo první seznámení?

Jeden můj předek pracoval jako politický vězeň v jáchymovských dolech, ale jinak jsem město vůbec neznal.

Jak na vás napoprvé zapůsobilo?

Byl to šok, který mě dlouho nepřešel. I lázně byly v té době jen objekty uzavřené do sebe, bez ničeho dalšího, a to nemluvíme o městě samém. Lázně a jejich nejbližší okolí jsme začali postupně měnit, aby z nich vznikl ucelený resort, a dnes jsou vlastně městem ve městě. I jinde v Jáchymově však vidím drobné posuny k lepšímu, a když přijedou jiní lidé a říkají, jak je to zde hrozné, tak jim to vymlouvám. Mají ale samozřejmě pravdu. Proti jiným lázeňským městům je vršek města prostě špatný.

Není úplně tajemstvím, že vztahy mezi městem a lázními nejsou vždy zrovna nejvřelejší...

Ne, to je nesmysl. Vztahy s městem byly tak zvláště zamražené v době, kdy jsem sem přicházel, a to proto, že se vedení města skládalo z lidí, kteří s lázními neměli nic společného a jako chudý soused na ně koukali závistivě. To je ale krátkozraký pohled, protože bohatý podnik dává lidem práci a odvádí daně, které jdou i do pokladny města. Ze čtyřicetimilionového ročního rozpočtu Jáchymova se víc než deset milionů tvoří v láz-

ních – z lázeňských poplatků a našich daní. Myslím si ale, že v posledních třech volebních obdobích jsou vztahy perfektní. Je pravda, že město je tak trochu kouli na noze pro náš rozvoj, ale má tolik historicky zděděných problémů z poválečné doby i z doby špatných privatizací po roce 1989, že se do lázeňské agendy nepouští. My mu to nevyčítáme a některé věci, jež by mělo zajišťovat, si děláme sami, což však naše vztahy nemění.

Při zahájení letošní lázeňské sezony jste popřál Jáchymovu, aby povstal z ruin a vrátil se ke své dřívější slávě. Máte na to nějaký recept?

Město se nachází v typickém začarovaném kruhu – jeho vršek je špatný, a proto tam nikdo nepřijde a nic tam neutratí a peníze na investice pak scházejí. V čem mám odlišný pohled na věc od vedení města, je to, že město se žene za každou dotací, ale bez ústřední koncepce. Dotace by měly sloužit k rozvoji podnikání a nastartování poptávky. Lázně v tom odvedly obrovský kus práce a postupně se na nás nabalují i další podniky – tady vznikla restaurace, tady penzion. Jenže město je dlouhá nudle a pro jeho druhý konec to nestačí. Město může ozdravit jen to, že tu vznikne poptávka po službách, dobrým příkladem je třeba rostoucí zájem o zdejší lyžování. Myslím, že receptem je vsadit všechno na cestovní ruch a tomu přizpůsobit mozaiku služeb. Lázně jsou jednou součástí cestovního ruchu, jinou je lyžování, další může být montánní

turistika. A úkolem města je tyto aktivity podporovat.

Lázně Jáchymov, na rozdíl od západočeského lázeňského trojúhelníku nebo Lázní Luhačovic, nejsou součástí připravované společné nominace mnoha předních evropských lázní k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO a vlažně se staví také k již hotové žádosti o zápis Hornické kulturní krajiny Erzgebirge/Krušnohoří na tento seznam. V jednom rozhovoru jste dříve prohlásil, že nestojíte o jednorázové japonské „unescové“ turisty. Situace se však od té doby poněkud změnila a lázně nyní více než dříve usilují i o hotelové, nelázeňské hosty. Není na čase postoj trochu poupravit?

Lázeňská nominace nám nové klienty nepřinese. Bude-li úspěšná, pojedou turisté tam, kde je perfektní dopravní spojení a kde budou moct pokračovat do nějakého dalšího cíle. Takže pojedou třeba do Baden Badenu, možná se staví ve Varech a spojí to s Prahou, ale už na základě tohoto projektu nezavítají do Luhačovic. Jáchymov je z tohoto pohledu úplně mimo, protože nesplňuje kritéria na krásné okolní prostředí. Zápis krušnohorské montánní krajiny na seznam UNESCO by nové turisty mohl přinést, ale bude jich méně než těch, kteří přijedou za lyžováním nebo letními aktivitami. Pro tuto skupinu je primární aktivní turistika v zimě nebo v létě a další cíle řeší většinou až na místě. K tomu, aby se nabídka všech možných ak-

Svěcení jáchymovských pramenů: dr. Bláha (uprostřed) se starostou Jáchymova Bronislavem Grulichem a farářem Markem Bonaventurou Hricem

S rodinou na dovolené v San Francisku

tivit v Krušných horách propojila, je potřeba kvalitní destinační management, a ten zde dosud schází.

Zastáváte nejen post představenstva a generálního ředitele Léčebných lázní Jáchymov, ale také generálního ředitele Lázní Luhačovice, které v roce 2010 koupily jáchymovské lázně od Penty. V čem se Jáchymov může učit od Luhačovic a naopak?

Obojí lázně nejsou jiné jen svým umístěním, ale také strukturou klientely, nabídkou a typem produktů. Luhačovice jsou hodně daleko ve schopnosti nabídnout lázeňskou dovolenou, což je dáno i jejich infrastrukturou, je to atraktivní městečko s úžasnou náladou. Luhačovice se od Jáchymova zase učí jeho zaměření na zahraniční klientelu. Synergie, jež se na tuto vzdálenost dají využít, jsou hlavně v obchodě, který se snažíme

dělat centrálně. Máme řadu hostů, kteří obě zařízení střídají, v létě jezdí do jednoho a v zimě naopak

Majoritní vlastník Lázní Luhačovic, a tedy i jáchymovských lázní, třinecký miliardář Martin Burda, je zároveň i majitelem několika předních českých a moravských pivovarů. Neuvažujete o obnově téměř pětisetleté tradice výroby piva v Jáchymově?

Ne, ty jeho aktivity v pivovar-

nictví jsou spojené s jinými společnostmi než v lázeňství, a pokud vím, dokonce spíše míří k tomu, že pivovary prodá.

Jakým způsobem relaxujete vy sám?

Hlavu si čistím společným cestováním s rodinou, rád také jezdím na kole.

**Michal Urban
foto Michal Urban
a archiv Eduarda Bláhy**

Muž v čele lázní

MUDr. Eduard Bláha (*1970) po vystudování medicíny pracoval zpočátku v oblasti distribuce léků. Podílel se na vzniku současného lídra na trhu lékáren – řetězce Dr. Max a řídil jednu ze čtyř největších velkodistribucí léků GEHE Pharma, jež se později jako Viapharm stala součástí uskupení Dr. Max. Poté, co v roce 2002 tehdejší Léčebné lázně Jáchymov a.s. (dnes Jáchymov Property Management, a.s.) ovládla investiční skupina Penta, stal se jejich předsedou představenstva a generálním ředitelem a tyto funkce zastává i v nynějším podniku Léčebné

lázně Jáchymov a.s., jehož majitelem jsou od konce roku 2010 Lázně Luhačovice, a.s. Eduard Bláha řídí uskupení obou těchto lázní, které je pod názvem Spa & Wellness Nature Resorts největším poskytovatelem lázeňské péče v ČR s 2 500 lůžek a téměř tisícem zaměstnanců. Vedle lázní spoluvlastní a provozuje také řetězec lékařských ambulancí Mediclinic. Jako prezident Svazu lázní ČR a člen vedení Evropského svazu lázní se již více než 8 let podílí na úpravách legislativního prostředí i na směřování celého oboru. Eduard Bláha je ženatý, má dvě dcery.

Běh o 106 z Jáchymova na vrchol Krušných hor

V neděli 17. května se v Jáchymově konal nultý ročník trailového běhu na vrchol Klínovce. Akce byla pojata jako součást slavnostního zahájení lázeňské sezony zdejších radonových lázní a kromě výběhu z Jáchymova na Klínovec připravili pořadatelé také závody pro děti a v Nordic Walkingu a výlet pro cyklisty.

Na 6 km dlouhou trasu hlavního závodu, během níž museli účast-

níci zdolat zhruba 600 výškových metrů, vyrazilo se startovním výstřelem přesně 50 odvážlivců. Celkovým vítězem se stal ve skvělém čase 39:04 Čeněk Filingr, mezi ženami závod ovládla Romana Lubinová. Doprovodného dětského závodu, jehož trasy byly vytyčeny po lázeňských naučných stezkách, se zúčastnili především žáci místní základní školy. Společně se závodníky v Nordic

Vítězné závodu

Walkingu a cyklisty se sportovního odpoledne zúčastnila stovka sportovních nadšenců, kteří akci vytvořili báječnou kulisu.

Celý tento sportovní program zorganizoval za významné podpory Léčebných lázní Jáchymov a Skiareálu Klínovec spolek Jáchymov pro život, jenž vznikl za účelem pozvednutí

kulturního, sportovního i společenského života v Jáchymově a jeho blízkém okolí.

Po úspěšné premiéře se sportovní veřejnost může těšit na další ročník Běhu o 106, na který již nyní pořadatelé chystají zajímavé novinky.

Míra Kubín

foto: Yana Zolotoverkhaya

Horský výběh Merklín – Plešivec

Na startu v Merklíně

Na start 4. ročníku Horského výběhu z Merklína na Plešivec se v sobotu 16. května postavily čtyři desítky běžců, které čekala náročná, 6,5 km dlouhá trasa s převýšením bezmála 500 metrů.

Svou účastí závod ozdobila také olympionička Ivana Sekyrová, která si v čele ženské katego-

rie poradila se stoupáním v čase 37:16. Absolutním vítězem se stal Jakub Coufal (33:16) před Čeněkem Filingrem a Milanem Kožákem. Pro malé běžce byla přichystána trať kopírující stezku krušnohorských pověstí – na dětský závod tak kromě časoměřičů dohlížely i mýtické postavy z historie Krušných hor. Skvělou práci odvedli pořadatelé v čele s Evou Hejtmánkovou a Michalem Landigou, kteří závodníkům přichystali výborné zázemí od dopravy na start přes perfektně označenou trať až po občerstvení v cíli a rychlost zpracování výsledků.

Po vyhlášení vítězů, kteří převzali ocenění z rukou abertamského starosty Zdeňka Lakatoše, se závodníci i pořadatelé sešli v restauraci plešiveckého hotelu, aby zde doplnili síly a probrali průběh závodu i další plány v letošní běžecké sezoně. Během ní budou Krušné hory hostit řadu dalších závodů, na něž jsou všichni srdečně zváni: 27. 6. Horský půlmaraton (Boží Dar), 18. 7.

Horský běh Pernštejn – Klínovec, 5. 9. Krušnohorský horský běh (Boží Dar), 12. 9. Abertamský kros, 26. 9. Krušnej seběh (Nové Hamry), 4. 10. Běh kolem Panoramy (Jáchymov), 10. 10. Nejdecký kros a 28. 10. Blaták (Horní Blatná).

Eva Nduwimana

foto: Martin

Landiga a Pavel Motlík

Stupně vítězů v ženském podání

Zaniklá ves Vrch – Hüttmesgrün

Dnes již zcela zaniklou obec Vrch (německy Hüttmesgrün) na soudobých mapách nenajdete. Kdo ji chce vypátrat, měl by se vypravit do Krásného Lesa, pokračovat cestou na Srní a asi po třech kilometrech narazí na její dnes již skoro neznatelné pozůstatky na příkrém jihovýchodním svahu vrchu Kupa (835 m n. m.) na pravém břehu Osvinovského potoka v nadmořské výšce 620–720 m. Katastr obce měřil 4,66 km².

Podle pověsti přišel do pralesem zarostlé divočiny Krušných hor, v níž vlci a medvědi nebyli vzácností, ve 12. století horník Hippmann, hledající stříbro. Nad potokem si postavil dřevěnou chatu v místech, kde později stával dům č. p. 23. S příchodem dalších horníků vznikla ves, které se začalo říkat Hippmannova louka (Hippmannsgrün), s léty se jméno pozměnilo na Hüttmesgrün. Hornická činnost brzy skončila a lidé les vyklučili, aby se mohli živit zemědělstvím.

Skutečností je, že ještě v berní ruli z roku 1654 se ves uvádí pod jménem Hipmonsgrün, ale J. Schaller ji už roku 1785 uvádí jako Hüttmannsgrün, Hittmesgrün. Ves vznikla na území darovaném benediktinskému klášteru v Postoloprtech na levém břehu Ohře v okolí Boče a Klášterce, které na severu sahlo až na pomezí české země. Osídlení této oblasti je známo až z roku 1357, kdy ji získal Karel IV. a připojil ji k hradu Hauenštejnu. Na území tehdy ležely vsi Boč, Hrachová, část Stráže nad Ohří, Vykanov, Srní, Ondřejov, Hrzín, Osvinov a Smilov. Ves Hüttmesgrün však ještě mezi nimi nebyla, vznikla zřejmě později. Poté vždy patřila k panství Hauenštejn. Vsi se jménem končícím na „grün“ zakládali zemědělští kolonisté přicházející z Chebska ve 13. a 14. století, kteří mluvili chebským dialektem s krušnohorským přízvukem a tak také až do zániku Hüttmesgrünü mluvili i jeho obyvatelé. První písemná zmínka o vsi pochází až ze zemských desek z roku 1497. Pozoruhodné je, že ves protáhleho

Obec Vrch na kolorované pohlednici z doby před rokem 1920

tvaru nevznikla v údolí podél potoka, ale na příkrém svahu.

Podle berní ruly z roku 1654 žil ve vsi „Hipmonsgrün“ jeden sedlák, 11 chalupníků a 11 chudých domkářů. Soudě podle těchto počtů bylo ve vsi nejméně 23 domů. Sedlák s chalupníky obdělávali 61 strychů orné půdy, měli 12 potahů, 16 krav, 17 jalovic a 23 koz, každý domkář měl jednu až dvě kozy a jednu až dvě krávy. Závěrečné hodnocení berní ruly uvádělo: „Tato ves na stavení může být, roli žitné a ovesné, luk s potřebu, živnost jich dobytek a dříví dělání, leží od Jochemstálu míli.“

Podle Sommerovy topogra-

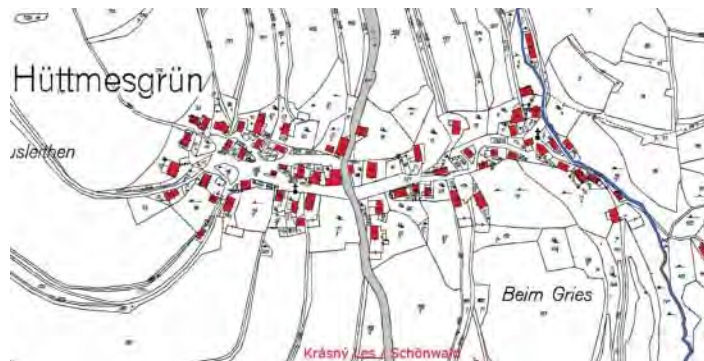
fie z roku 1847 bylo ve vsi 51 domů, v nichž žilo 346 obyvatel. V roce 1850 se stal Vrch osadou Krásného Lesa, patřily k ní také samoty Egertl a Försterhäuser (tato se však již roku 1890 neuvádí). Během 19. století vznikla ve vsi vandrovní škola, jelikož neměla vlastní budovu. Vysloužili vojáci nebo řemeslníci, kteří uměli číst a psát, učili po domech vždy v sobotu. Školní inventář, jenž sestával ze dvou lavic a jedné tabule, se stěhoval z jednoho stavení do druhého. Když roku 1852 vandrovní škola skončila,

měla 51 dětí. Ty pak chodily do farní školy v Krásném Lese až do roku 1876, kdy ve vsi postavili školu vlastní.

V roce 1890 zde bylo 52 domů, ve kterých bydlelo 321 obyvatel. Roku 1921 žilo ve vsi 327 obyvatel v 59 domech. Ves patřila (stejně jako blízký Osvinov) k okresu Jáchymov a farou ke Krásnému Lesu. Pošta bývala v Krásném Lese a nejbližší železniční stanice ve Stráži nad Ohří. Tehdy mělo území obce výměru 466 hektarů. Největší část zabíral les (65 %), dále to byly pole, louky, pastviny

Obec Vrch na mapě stabilního katastru (1842)

Obec Vrch na katastrální mapě patrně z roku 1945 (upravil Pavel Beran)

Místní škola (1916) Hostinec

a nepatrná část neproduktivní půdy (3 %). Katastrálním územím obce protékaly dva potoky protínající cestu z Krásného Lesa do Osvinova a Srní (Hornohradský a Osvinovský potok), ale jen východněji umístěný Osvinovský potok protékal okrajem vsi. Poháněl mlýn (č. p. 50) a opouštěl ves u domu č. p. 30. Jen málo polí leželo v rovině, hnůj se musel na některá pole vynášet v nůších. Nejlépe se zde dařilo žitu a ovsu, pokusy s ječmenem a pšenicí byly neúspěšné. Zato se zde dobře dařilo bramborám. V minulosti se zde také hodně pěstoval len, později se však již nevyplácel. Sena bývalo málo, už na jaře běhaly ženy do lesa, aby přinesly v nůších trávu, seno se v okolí i nakupovalo. Ovoce a zelenina stačily jen pro domácí spotřebu, ovoce mělo pro vysokou polohu špatnou kvalitu; nejvíce prospívaly třešně, jablka a švestky. Životní poměry obyvatel vylepšoval sběr a prodej borůvek, brusinek a hub.

Jen 12 hospodářů se uživilo zemědělstvím, ve vsi bývalo také 37 zedníků a 11 lesních dělníků. Několik obyvatel docházelo za práci do továrny na barvy v Jakubově a do kamenolomu ve Stráži nad Ohří, ve vsi bylo i několik řemeslníků a obchodníků, mlynář, pekař, truhlář a tesař. Vedlejší výdělek poskytovalo zdejším lidem také vážení březových košťat a pletení předmětů ze slámy, v minulosti rovněž výroba šindele, loučí na svícení, avšak i výroba ozdobných prýmků a paličkování krajek. Obec byla elektrifikována až v roce 1933. Po nuceném vysídlení německého obyvatelstva po 2. světové válce nebyla ves již dosídlena a postupně zanikla. Ještě roku 1955 byla uvedena v lexikonu obcí jako osada obce Krásný Les.

Jiří Kupilík

Zdroj:

Internet

Dějiny města Ostrova, Ostrov 2001.

Vrch na současné letecké mapě, obec ležela uprostřed snímku, kde je dnes nejhustší les. Dobře je dosud patrný lánový charakter vsi s pluzinami běžícími kolmo k její podélné ose (www.mapy.cz)

Hlavní ulice bývalé obce (foto Michal Urban)

Jáchymov na vrcholu rozvoje

V roce 1526 byla vydána statuta města Údolí svatého Jáchyma, která významně ovlivnila jeho život. Na jejich titulním listě se píše o obnovení statutu, což ukazuje na to, že určitá statuta, normy pro město, již existovala pravděpodobně od roku 1520.

Pečeť Jáchymova z roku 1545 vytvořil Concz Welcz

Statuta čili pořádky určují bezpečnost a ochranu obyvatel města a sdružení řemesel. Po povstání horníků v roce 1525 bylo nutné vydat nová, předchozí byla totiž zničena ve vyplněné radnici. Závazná nařízení, ustanovení a řády pro život ve městě připravoval po celý rok výbor složený ze zástupců vrchnosti, města a horníků. Platila pak pro Údolí, Nové Město vystavěné za hradem Freudenstein a také pro celý hornický obvod. A jak město rostlo,

byla statuta doplňována. Postupně se objevil řád pro fořty (1526), řád špitálu a obecní pokladny (1531), řád pro hajné (1538), svatební řád (1538), požární řád (1539, 1555, 1787), řád pro krejčí (1539), řád pro kovářské tovaryše (1540), řád pro vážného (1542), taneční řád (1543), řád pro pivovarnické mistry (1545), řád pro obuvnické tovaryše (1546). V dalších letech přibýly řády pro kováře, zámečníky, cínaře a další řemesla.

Ve městě bylo stále větší bohatství, a to se projevilo ve stavebním rozvoji města. Hlavně podél Jáchymovského potoka byly vystavěny patricijské domy s nádhernými portály. Na dnešním Hornickém náměstí stojí tři stavby, které představují rozdělení moci v Jáchymově v 16. století. Královská mincovna (1533–1536, po požáru opravena 1538) představuje moc královskou, kostel svatého Jáchyma (1534–1540) představuje moc církevní a budova radnice (1540–1544) představuje moc městskou. Renesanční dům pro novou radnici město odkoupilo od Jeronýma Šlika za značnou částku 2 000 zlatých. Dokumentuje to skutečnost jeho zámožnosti. V údolí vzniklo jedinečné renesanční město jednoho stylu, postavené v jedné době na „zelené louce“.

Druhý po Praze

Dolování v Jáchymově dosáhlo svého největšího rozvoje v roce 1533. V té době bylo odkryto 134 rudních žil a v provozu bylo 614 dolů a 13 velkých tavicích hutí. V dolech pracovalo více než 8 000 horníků. V dalším roce dorostl na maximum 18 200 i počet obyvatel a Jáchymov se stal po Praze druhým nejlidnatějším městem Českého království (Cheb měl asi 15 000, Plzeň 3 300 a Karlovy Vary 600 obyvatel). V Jáchymově stálo a bylo obydleno asi

1 200 domů, s průměrem kolem 15 lidí na jeden dům.

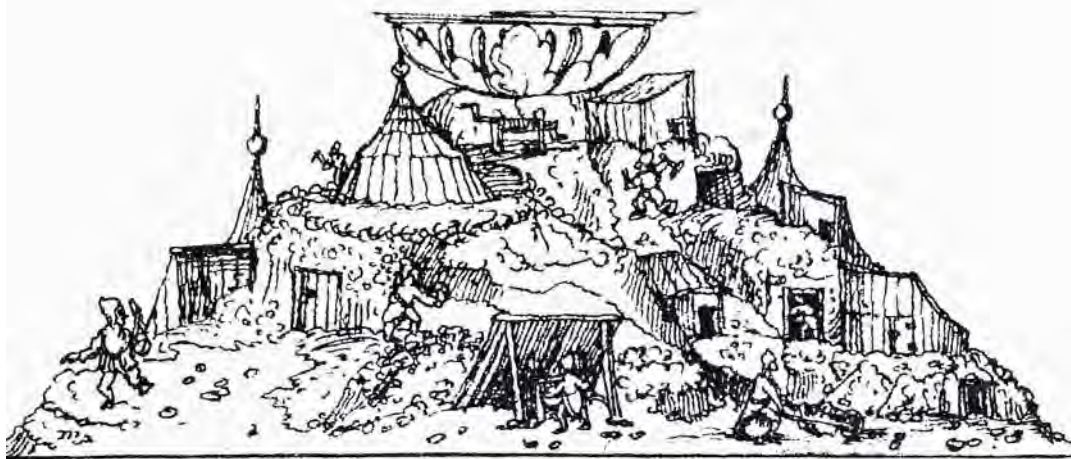
Už v roce 1535 se však začaly projevovat první náznaky stagnace dosud tak výnosné těžby a zpracování stříbrné rudy. Nastává sice pozvolný, ale přesto patrný pokles dolování. Avšak pokles dolování se zatím na životě města nijak výrazně neprojevoval.

Jáchymov se stal centrem kulturního života a umělecké tvorby, setkávají se zde učenci a vzdělanci, významní muži tehdejšího světa. Pracují zde zruční řemeslníci i umělci. Městský lékař Magnus Hundt, který ve funkci vystřídal Georga Agricolu, vydává knihu o hornických nemocech a jednoduchých receptech k jejich léčbě (1530). V roce 1533 je v Jáchymově poprvé předvedeno divadelní představení – latinská komedie. Jáchymov navštívil a přenocoval v něm vévoda Jiří Saský (1532). Přijel i král Ferdinand I. (1534), který se zajímal o stavbu královské mincovny, a ač byl sám přísně katolický vladař, s uznáním se vyslovil o Mathesiově knihovně latinské školy. V roce 1536 lze mezi významné návštěvníky zařadit profesora z Wittenbergu Justuse Jonase, propagátora luteránství doktora Jiřího Spalatina či novolatinského básníka Bobanuse Hessuse. Jáchymov také krátce navštívil významný náboženský reformátor Martin Luther (1542).

V roce 1535 koupila městská rada dům Lorence Šlika pod dolem Svornost a zřídila v něm novou školu, jež se zde pak nacházela po několik století. Na kostelní věž byly umístěny hodiny (1539) a také zvon vážící 2 500 kg (1542). Bohatí měšťané, těžaři, šlechtici a další často věnovali bohaté dary – například Matthes Sax umožnil svými finančními dary nákup dalších knih do knihovny latinské školy a Mathesiovi studium ve Wittenbergu. Hans Bauer daroval do kostela kněžský ornát ze tkaného zlata.

Šlikové ztrácí Jáchymov

Od roku 1526, kdy na český trůn

Návrh na nohu stříbrného poháru s motivy hornické krajiny – perokresba Concze Welcze z roku 1532

nastoupil král Ferdinand I., docházelo k systematickému omezování práv Šliků k Jáchymovu. Jako první ztratili právo mincovat (1528), dále postupně přicházeli o vliv na město i na důlní podnikání. V roce 1545 se dostali do formálního sporu s královskou komisí a byli předvoláni před zemský soud. Zde se horkokrevní velmoži nechali strhnout k nepatřičným řečem o králi. Následoval trest a museli se vzdát všech dolů, které i s městem přešly pod královskou správu. Šlikové ztratili téměř vše, vliv na mincování, dolování, město. Pozemků a dalšího majetku se zbavovali prodejem, prodali například lesy na Sorgu a další. V roce 1546 král Ferdinand I. opět potvrdil Jáchymovu všechna privilegia svobodného královského města, také nový znak i pečeť. Ze znaku zmizely všechny šlikovské symboly.

Šmalkaldské války

Doba byla tehdy nejistá, zuřila šmalkaldská válka. Vládcí protestantských zemí, zejména Hesenska a Sasko, podle dohody uzavřené v roce 1531 ve Šmalkaldech (Schmalkalden) válčili s katolickým vojskem císaře Karla V. Vojsko českých protestantských stavů pod vedením Jana Pluha z Rabštejna se utábořilo u Bečova nad Teplou, kde nečinně očekávalo vývoj situace a kromě vysílání planých hrozeb nereagovalo na volání saského kurfiřta o pomoc. Na podzim roku 1546 královská vojska obsadila Horní Blatnou a Boží Dar, ale jáchymovští dobrovolně vpustili do města vojska saského kurfiřta. Konflikt vyřešila až rozhodující bitva u Mühlbergu (severně od Drážďan) 24. dubna 1547, v níž byli Šmalkaldští na hlavu poraženi. Saský kurfiřt Johann Friedrich a později také Filip I. Hesenský byli zajati. Král Ferdinand I. s velkou brannou mocí táhl do Čech. Vojsko Pluha z Rabštejna se rozutíkalo na všechny strany.

Důsledky války po bitvě u Mühlbergu

Prohrál Jáchymov, prohráli i Šlikové, kteří se přiklonili na šmalkaldskou stranu. Ale zatímco

Znak města již nemá šlikovské prvky – kresba z Böhmovy kroniky

k Jáchymovu byl král Ferdinand I. poměrně milostivý, s rodinou Šliků se vůbec nemazlil. Hrabě Lorenc Šlik musel potvrdit, že se vzdává svého majetku, jmenovitě Loketského kraje včetně města i zámku Loket, všech panství, obyvatel, měst, dále léna v Plavně atd. Jeronýmu i Lorenci Šlikovi byl obsta-

ven majetek, oni sami byli uvrženi do žaláře. V rozsudku z 10. října 1546 čteme: „Odsouzení jsou ke ztrátě dolů jáchymovských a celého Loketského kraje.“ Toho dne bylo podepsáno narovnání mezi králem a hrabaty Jeronýmem a Albrechtem Šlikem, které uzavřelo období vlastnictví jáchymovských

dolů rodinou hrabat Šliků.

Ani s městem to však zprvu nevypadalo dobře. Král mu odebral všechna privilegia a zahájil trestní sankce za zradu. Zhruba 250 osob bylo odvedeno do královské armády. Ale výše zmíněného dne 10. října 1546 udělil král městu nová privilegia, jejichž první bod

Střední část epitafu Uttmanů a Lerchenfelderů z roku 1598 dokumentuje vyspělost malířství v Jáchymově

praví: „Město Jáchymov má být znovu svobodným horním městem stejně jako dříve a zůstat tak na věčné časy.“ Zájem na stále ještě výnosné těžbě a zpracování stříbrné rudy zvítězil. Bodem 13 byly statky zvané Sorg, které Šlikové koupili od Horního Slavkova, připojeny k městskému majetku s přednostním právem krále.

Po válce

Je takřka symbolické, že po odchodu Šliků z Jáchymova se hornické štěstí obrátilo k Jáchymovu zády. Žádná válka neprospívá klidnému životu, rozvoji podnikání, vývoji města. Dolování se dostávalo do útlumu. Bohatě žily se vytěžily, nové se nenacházely, cena stříbra klesala. Mnoho horníků odcházelo za lepším výdělkem do okolních dolů na cín, do Abertam nebo Horní Blatné i jinam. Dokonce i do stříbrných dolů v Americe. V horní správě

vládly velké nepořádky, do Prahy ke králi putovala jedna stížnost za druhou, v Jáchymově se střídaly vyšetřovací komise.

Ze začátku se tento útlum těžby projevoval na životě města jen málo. Stále se zde udržovala vysoká úroveň kultury, školství, umění. Na svůj vrchol se dostávala výuka v latinské škole. Významu vzdělání lidí pracujících v hornictví si byl vědom zejména kazatel Mathesius. Svá kázání, která údajně oblečen v hornickém oděvu nepronášel latinsky, ale srozumitelnou němčinou, doprovázel zasvěcenými výklady o věcech a oborech souvisejících s hornictvím. Jáchymovský kostel sv. Jáchyma a sv. Anny se proměňoval v obrovskou posluchárnu, kterou by mu mohl závidět každý dnešní kantor. Přednášel až pro 2 000 „studentů“, ke všemu ještě dvakrát denně. Jeho 16 kázání z let 1552–1562 vyšlo tiskem pod názvem Sarepta oder Bergpostill

Výtisk Mathesiovy Sarepty před restaurováním

(Sarepta aneb hornická postila; Norimberk, 1562). Kniha dosáhla mezi horníky takové obliby, že jenom v průběhu následujících 100 let byla vydána čtrnáctkrát.

Roku 1556 vychází další významné dílo inspirované Jáchymovem – kniha Georga Agricoly De re metallica libri XII (Dvanáct knih o hornictví a hutnictví). Při těžbě stříbrných rud se začala projevovat snaha po zvýšení produktivity práce zaváděním nové důlní techniky úspěšně používané v jiných revírech a přizpůsobené místním podmínkám. Vzniká tak například jáchymovský vynález mihadla. Na vrchol se dostává také výtvarná tvorba. V Jáchymově se objevují díla Albrechta Dürera a Lucase Cranacha a mnoha dalších umělců. Vznikají i nádherné epitafy, z nichž některé se dochovaly dodnes. Bohužel mnoho uměleckých děl bylo zničeno při požáru města v roce 1873.

Krásné jsou také práce dalších umělců, zlatníků a řezačů železa (vytvářeli matrice pro ražbu mincí a medailí), vzkvétá tvorba tzv. handsteinů. Tímto slovem horníci v 16. století nazývali nádherné kusy stříbrné i jiné rudy velikosti lidské pěsti nebo větší. Většinou tyto minerály dostávali šlechtici nebo bohatí těžaři či měšťané. Zde je nutné zmínit zlatníky Concze Welcze a Caspara Ulicha,

kteří z těchto minerálů vytvářeli umělecká díla. Vznikly tak další z mnoha jáchymovských jedinečností jako unikátní spojení umění s přírodní krásou. Dnes se považuje za prokázané, že handsteiny vznikly právě v Jáchymově. Vytvářely se i na zakázku dvora, sloužily jako státní dary pro Karla V. nebo saské kurfiřty a staly se chloubou uměleckých sbírek na zámku Ambras v Innsbrucku nebo v Drážďanech. Měl je ve svých proslulých sbírkách i císař Rudolf II. Dnes je vysoce ceněná a přísně chráněná sbírka handsteinů z Jáchymova uložena v Umělecko-historickém muzeu (Kunsthistorisches Museum) ve Vídni.

Jaroslav Ohec

Použitá literatura:

Kubátová, L.: Statuta horního města Jáchymova z roku 1526, Praha 2012.

Böhm, A. P.: Gedächtnis Beitrag über die k. freye Bergstatt Joachimsthal: vom Ursprunge 1515 an bis 1835, 2004.

Kosina, J.: Ilustrované dějiny světové. Díl III, novověk I, dějiny nového věku od objevu Ameriky do prvního císařství ve Francii, Praha 1926.

Huber, P.: Faszination und Geschichte bergmännischer Handsteine. In: Berichte der Geologischen Bundesanstalt, Band 41, Wien 1997, s. 99–104.

Hadí údolí v Osvinově u Stráže nad Ohří

Na poměrně malém území v okolí Stráže nad Ohří se vyskytuje jediná populace největšího a nejvzácnějšího hada v Čechách – užovky stromové. Díky místním příznivým mikroklimatickým podmínkám zde tyto užovky, izolované stovky kilometrů od jiných příslušníků téhož druhu, přežily navzdory zhoršování klimatu během posledních několika tisíc let. Jejich populace je bohužel nejen velmi jedinečná, ale také velmi ohrožená.

Užovka stromová

Ochranou tohoto kriticky ohroženého druhu se zde od roku 2006 zabývá spolek Zamenis. Mezi jeho hlavní aktivity patří budování lůhnišť, péče o kamenné zídky, další výzkum a systematické sledování zdejší populace a osvěta.

V důsledku rostoucí popularizace ochrany zdejší jedinečné hadí populace roste i zájem turistů spatřit tohoto vzácného hada a dozvědět se více o jeho životě. Aby jedinci užovky stromové nebyli rušeni ve volné přírodě, vznikl záměr zbudovat v centru jejich výskytu v místě sídla spolku Zamenis terénní infocentrum, kde jsou zájemcům k dispozici informační materiály, výklad odborně způsobilé osoby a ukázka exemplářů všech našich druhů hadů ve venkovní expozici. Přímě naproti infocentru se dnes v místě původního neudržovaného dětského hřiště nachází přírodovědný park s přírodními prvky (hmyzí hotel, minilůhniště pro plazy, skalky pro ještěrky, budky pro ptáky, plchy, netopýry), osvětovými prvky

(informační tabule zaměřené na přírodní bohatství Poohří) a společenskou zónou (altán, herní prvky pro děti). Přírodovědný park je volně přístupný veřejnosti a jeho provoz se řídí návštěvním řádem. Infocentrum, v němž můžete získat různé informační materiály a odborný komentář, má nepravdělnou otevírací dobu, zájemci si však mohou předem domluvit návštěvu s předsedou spolku Zamenis Karlem Janouškem prostřednictvím níže uvedeného kontaktu.

Finanční prostředky na zřízení přírodovědného parku byly získány z evropských fondů pro období 2009–2014, ministerstva životního prostředí a od sponzorů. Ačkoliv plánované práce nejsou zcela dokončeny, provoz byl již zahájen. Slavnostní otevření je plánováno na 20. června 2015 v 11:00 hod. Nenechte si ujít tuto jedinečnou příležitost blíže se seznámit se všemi našimi druhy hadů, přírodou údolí řeky Ohře a zhlédnout unikátní výstavu bezobratlých živočichů.

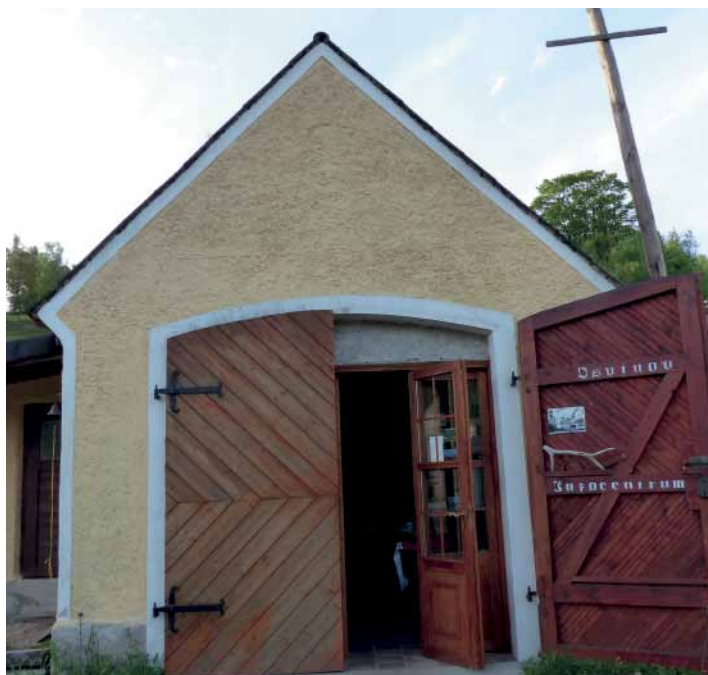
Karel Janoušek
zamenis@seznam.cz

Užovka stromová (Zamenis longissimus), lidově zvaná Eskulap

Mapa Poohří s vyznačením Osvinova

Infocentrum

Areál v Osvinově

Karlova stezka – na kole přes hřeben Krušných hor (2. část – vedlejší trasa v Sasku)

V minulém čísle jsme se věnovali nejen hlavní trase nově otevřené Karlovy stezky, ale popsali jsme i vedlejší český úsek 04. Tentokrát si projedeme jednu z vedlejších okružních tras na saské straně hor, která oficiálně začíná v obci Eibenstock. My ovšem začneme v Jelení, kde po zhruba 120 metrech od státní hranice odbočíme doprava, a z hlavní trasy se tak dostaneme na vedlejší trasu 01 s vínově červeným značením. Vede kolem 1 018 m vysokého Auersbergu, a proto se nazývá Auersberský okruh.

Vyhledka na Malé jeřábí jezero

Po dvou kilometrech jízdy po zpevněných lesních cestách dorazíme na odpočívadlo s posezením. Milovníci přírody tady mohou na chvíli opustit značenou trasu a vydat se směrem na Henneberg. Asi po 800 metrech začíná na pravé straně mokřad. Tady se vydáme doprava po pěšině a poté po dřevěné lávce, která nás dovede až k 4 metry vysoké vyhlídkové plošině s výhledem na vrchoviště Malé jeřábí jezero.

Kdo se chce po malé odbočce trochu posilnit, může tak učinit v typické saské hospůdce Henneberg, kde mají otevřeno denně kromě středy od 11 do 18 hodin. My ale pokračujeme dál, opět po naší značené trase. Po 600 metrech od posezení na tzv. „Dreckpfütze“ odbočíme vpravo a pokračujeme směrem na Steinbach. U lesa se držíme stále vlevo, než dojedeme

Riesenbergerovy domky

Výletní městečko Sosa

Poštovní náměstí v centru Eibenstocku

k supermarketu v Johanngeorgenstadtu. Tady přejedeme hlavní silnici a jedeme vlevo paralelně se silnicí po cyklostezce dolů, do části Steinbach. Přejedeme malý potůček a vydáme se po dobře udržované asfaltové silničce vpravo směrem na Riesenbergerovy domky a Sosu. Terén je zpočátku poněkud vlnitý, ale pak se pěkně svažuje. Konečně dorazíme na mýtinu se třemi budovami – Riesenbergerovými domy. Rozhodně bychom neměli minout místní horský hostinec, jenž je poprvé zmiňován v kronikách již v roce 1739. Místní

specialitou je vynikající sýr, který rozhodně stojí za ochutnání.

Dobře posilnění se pak vydáme z kopce směrem do obce Sosa. Po pravé straně mineme bývalý kamenolom. Tady spatříme první pozůstatky milířů, díky nimž se obec Sosa stala mezinárodně proslulou. Ještě než dorazíme do obce, pojedeme vlevo směrem k vodní nádrži Sosa. Tato přehrada, postavená v letech 1949 až 1952, má kapacitu 5,94 milionu kubiků vody. Teď už nás však čeká krásné horské městečko Sosa. U kostela se držíme vlevo a jedeme asi 450 metrů po hlavní silnici.

Milíř Gläser, poslední svého druhu na okraji obce Sosa směrem na Schwarzenberg

Radnice bývalého horního města Eibenstock

Oberwildenthal

Poté odbočíme vlevo do ulice „Am Hillering“ a ihned vpravo do ulice „Friedenstraße“, kde se dostaneme na „Eibenstocker Weg“.

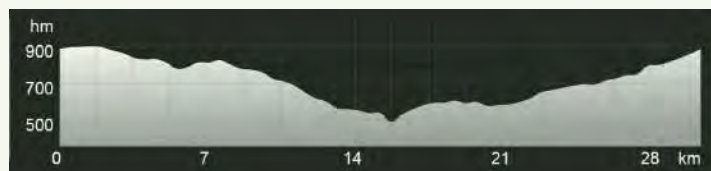
Cesta vede nejdříve přes louky a později lesem do údolí říčky Große Bockau. Tady mineme hlavní trasu Karlovy stezky a pojedeme nahoru, do bývalého hor-

ního města Eibenstock. Oficiálním startem a cílem této okružní trasy je turistické centrum v ulici Dr.-Leidholdt-Straße. Určitě se nám vyplatí projet se trochu městem a prohlédnout si krásně opravené historické domy.

Projedeme ulicí Auersbergerstraße a vydáme se opět dolů do

Trasa 01: Auersberský okruh

Délka: 30,3 km
 Nejnížší bod trasy: 541 m n. m.
 Nejvyšší bod trasy: 956 m n. m.
 Stoupání: 562 výškových metrů

údolí Große Bockau. Cestou bychom měli načerpat trochu sil, jelikož, jak už to bývá, z údolí vede cesta už jen do kopce. Dále pojedeme po hlavní trase Aue – Karlovy Vary romantickým a chladným

údolím do Wildenthalu a pak do kopce směrem na Oberwildenthal až ke státní hranici, kde jsme naši trasu začali.

text a foto: Ulrich Möckel
 překlad: Lenka Löfflerová

Cyklisté z Ostrova na historických kolech dokazují, že pokud chceme projet Karlovu stezku, nepotřebujeme nejmodernější vybavení, ale hlavně dobrou kondičku

HISTORIE

Peterův mlýn v Jáchymově: bourat, či nebourat?

Po levé straně silnice z Horního Žďáru do Jáchymova, asi 800 metrů pod hotelem Radium Palace, stojí nevzhledná ruina, která hyzdí první dojem z vjezdu do města. Mnohého projíždějícího napadne, že objekt měl být už dávno zbourán. Jenže kromě trosek mohutné čtyřpodlažní tovární konstrukce z přelomu 19. a 20. století bez větší hodnoty se zde nacházejí i zbytky tzv. Peterova mlýna, podstatně starší a daleko cennější stavby, která pamatuje počátky života Jáchymova.

Údolí Jáchymovského potoka od dnešního kruhového objezdu ve spodní části města až po Horní Žďár, zvané též Mlýnské údolí (viz též Luft č. 4/2014), se stalo už brzy po založení Jáchymova jakousi průmyslovou zónou, hospodářským zázemím, kde pracovala řada provozů využívajících sílu vodního toku. Celkem od kruhového objezdu až do Ostrova se nacházelo 17 lokalit s vodními koly nebo později s turbínami. V pořadí šestým dílem, které poháněla voda, byl směrem po proudu Peterův mlýn (Petermühle, někdy nazývaný i Schöfflův, Schöfflmühle). Celé Mlýnské údolí představuje jedinečný technický komplex s mimořádnými hodnotami, doplňující vlastní těžební prostor města Jáchymova a přesahující svým významem rámec regionu.

V mlýnech se mlelo obilí dovážené z vnitrozemí, zpracovávaly se v nich rudy, vyrábělo železné ná-

Peterův mlýn již s vysokou přístavbou „uměleckého“ mlýna kolem roku 1912, v pozadí Radium Palace

Rozvaliny Peterova mlýna (foto Lubomír Zeman)

řadí, byly tu i pily a také papírny, které jako surovinu využívaly opotřebované pracovní oděvy horníků. Voda k mlýnským kolům byla vedena mlýnskými náhony, které pro získání patřičné účinnosti byly zasazeny do svahu a k vlastním mlýnům pak voda proudila po dřevěných vantrocích. Mlýnská kola, osazená většinou k bočním stranám objektů, pracovala na horní vodu. V některých případech byly

dřevěné konstrukce přivádějící vodu impozantní, neboť vantroky překonávaly i vlastní tok Jáchymovského potoka (Veseřice).

Mlýny byly zřejmě většinou jednopatrové se zděným přízemím a hrázděným patrem. Podobně vypadal i Peterův mlýn, který byl postaven z kamenného zdiva a v horním patře byla částečně použita hrázděná konstrukce. Na základě dendrochronologické analýzy se v roce 2011 podařilo datovat stáří jednoho z trámů do roku 1532 (v tomto roce byl poražen strom, z něhož byl trám vyroben). To z Peterova mlýna činí druhou nejstarší datovanou mlýnskou stavbu v České republice. Starší je jen mlýn v Bláhově Lhotě u Sedlčan (1508).

Ve svahu vybudovaný náhon Peterova mlýna začínal dřevěným

Vodní díla mezi Jáchymovem a Horním Žďárem na mapě z vodní knihy z konce 19. století

jezem u dnešní osamocené vilky. Díky spádu potoka nemusel být příliš dlouhý, voda i tak získala dostatečnou energii. Na náhonu byl zřízen bezpečnostní odtok a na jeho konci bylo vysazeno krátké dřevěné koryto (vantroky), které přivádělo vodu na dřevěné vodní kolo umístěné na boční štítové straně mlýna. To zde pak bylo v provozu ještě dalších 400 let.

Ve vodních knihách z let 1879–1929 se uvádí, že zde pracovaly mouchý mlýn a pila s kolem na horní vodu, které měly tři složení k mletí obilí a dva katry s cirkulační pilou. Pila však stála o kousek níž, na druhé straně potoka u silnice, a mohla být poháněna pomocí dlouhé transmise dalším vodním kolem (které je někdy značeno na

mapách) a později elektrickým proudem. Kdy byla pila přistavěna, není známo, na císařských otiscích stabilního katastru z roku 1842 ještě není vyznačena. Roku 1877 má mlýn v katastrálních knihách zapsáno také právo vařit pivo. Téhož roku, 5. ledna 1877, koupil mlýn Josef Schöffl.

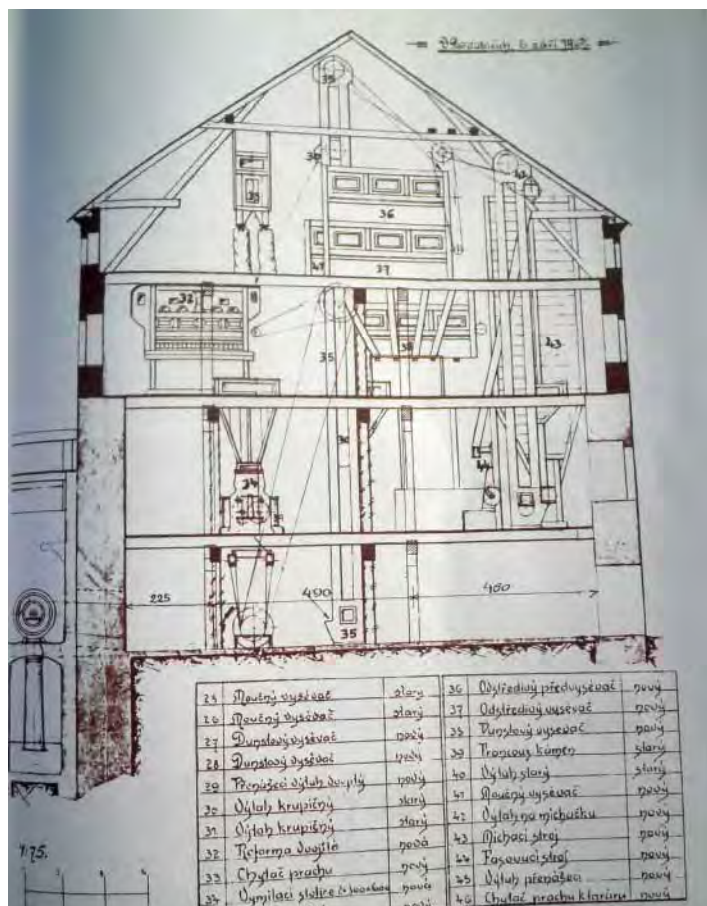
Podle plánů F. Glasera byl pro Josefa Schöffla v roce 1898 přistavěn nový čtyřpodlažní objekt, navazující na původní jádro Peterova mlýna. S vysokou pravděpodobností byla nová budova postavena pro tzv. umělecký mlýn (také anglický či americký, odkud tyto technologie přišly). Šlo o strojní mechanizovaný mlýn se speciálními stroji na jednotlivé operace. Tyto mlýny se začaly stavět od

Peterův mlýn na katastrální mapě z roku 1842 (www.cuzk.cz)

Zbytek náhonu s bezpečnostním odpadem

Příklad čtyřpatrového mlýna z Pardubic (rok 1907)

druhé poloviny 19. století a souvisely se zaváděním parních strojů nebo vodních turbín, které dodávaly potřebnou energii. Přenos probíhal přes transmise rozvedené do boku a do pater koženými řemeny, které pak poháněly všechny stroje a dynamo potřebné k osvětlení. Patra byla nejčastěji čtyři, někdy jich bylo i pět.

S vybudováním velké čtyřpodlažní přístavby Peterova mlýna byla zřejmě osazena i turbína, čímž zaniklo původní vodní kolo. V našem případě by turbína s výkonem 15 koňských sil (ks) odpovídala výkonem třem složením (která ovšem nemusela pracovat najednou), osvětlení, výtahu a vysévačům mouky. Válcové stolice by pak nahrazovaly starší kamenné složení. Jednotlivá patra takového mlýna uvádí v roce 1890 Emil Hertík takto: přízemí: hnací zařízení, transmise, řemenové pohony, paty výtahů,

1. podlaží: více druhů mlecích složení podle toho, co se mlelo,

dále zde byl sklad,

2. podlaží: zde se sbíhalo melivo, jež se zase vracelo k dalšímu mletí (to se opakovalo až šestkrát),

3. podlaží: čištění obilí, třídění, lapače prachu (byly i jiné),

4. a případně 5. podlaží: vysévače moučné, krupičné, šrotové (prosevaly mouku a jednotlivé frakce se tím oddělovaly).

Starší střední část mlýna rozšířil do straně v roce 1904 jáchymovský stavitel Johann Möschl. V roce 1921 mlýn získala vdova Maria Schöfflová, která dál pokračovala v živnosti. Byl to největší strojní mlýn široko daleko, ani nedaleké město Ostrov žádný tak velký nemělo. V Jáchymově bylo sice více mlýnů, ale všechny staré mlýny již na konci 19. století postupně upadaly, jeden vyhořel a další ustoupily rozvoji lázeňství a rozkvětu města. Po první světové válce se stále více mouky mlelo ve velkých průmyslových mlýnech, a malé mlýny tak přicházely

Přístup na promenádní stezku od silnice nad mlýnem kolem roku 1910

o práci. Začaly se proto orientovat na řezání místního dřeva pro stavebnictví, které po válce začalo opět prosperovat. V 30. letech 20. století pak zůstal v Jáchymově jediný mlýn, a to právě starý Peterův mlýn Josefa Schöffla. V roce 1930 zde finanční ředitelství eviduje mlýn a pilu: „...jedno kolo na horní vodu o průměru 4 m s průtokem 180 l a výkonu 6,5 ks, turbína o hltlosti 250 l, spádu 6 m a výkonu 15 ks.“ Pro turbínu byla na konci náhonu vybudována kamenná kašna a ocelovým potrubím byla voda přivedena k turbíně neznámého typu na boku původního mlýna, hřídel poháněla nejspíše dynamo pro osvětlení umístěné za zdí. Místnost je ještě zachována, ale turbínu a potrubí v roce 2011 nepřizpůsobiví občané vykopali a odvezli (jistě si přitom fotky nedělali). Dnes už se tak nedozvíme, kde mohlo být druhé mlýnské kolo.

Po druhé světové válce byl majetek v roce 1945 konfiskován a podle plánu Jana Pince zde byla postavena příruční strojovna, neboť se stále vyrábělo řezivo, jak dokládá i inzerát z roku 1946. V roce 1949 byl mlýn s pilou převeden do vlastnictví Jáchymovských dolů. Jeden z pamětníků vzpomíná, jak se zde pekli chleba pro válečné zajatce, kteří pracovali v Jáchymově. Bývala zde chována i prasata, krmená zbytky z výroby. V 60. letech 20. století, po úpravě objektu na skladiště léčiv farmaceutického podniku Medika, byl v letech 1960–1964 přistavěn výtah a zby-

vající objekty garáže a skladiště. Po roce 1989 objekt začal chátrat. Vlivem dlouhodobé neúdržby se v letech 2005–2009 na Peterově mlýnu zhroutily střechy i stropy a objekt se dostal na pokraj zkázy.

Objekt mlýna před probořením střechy

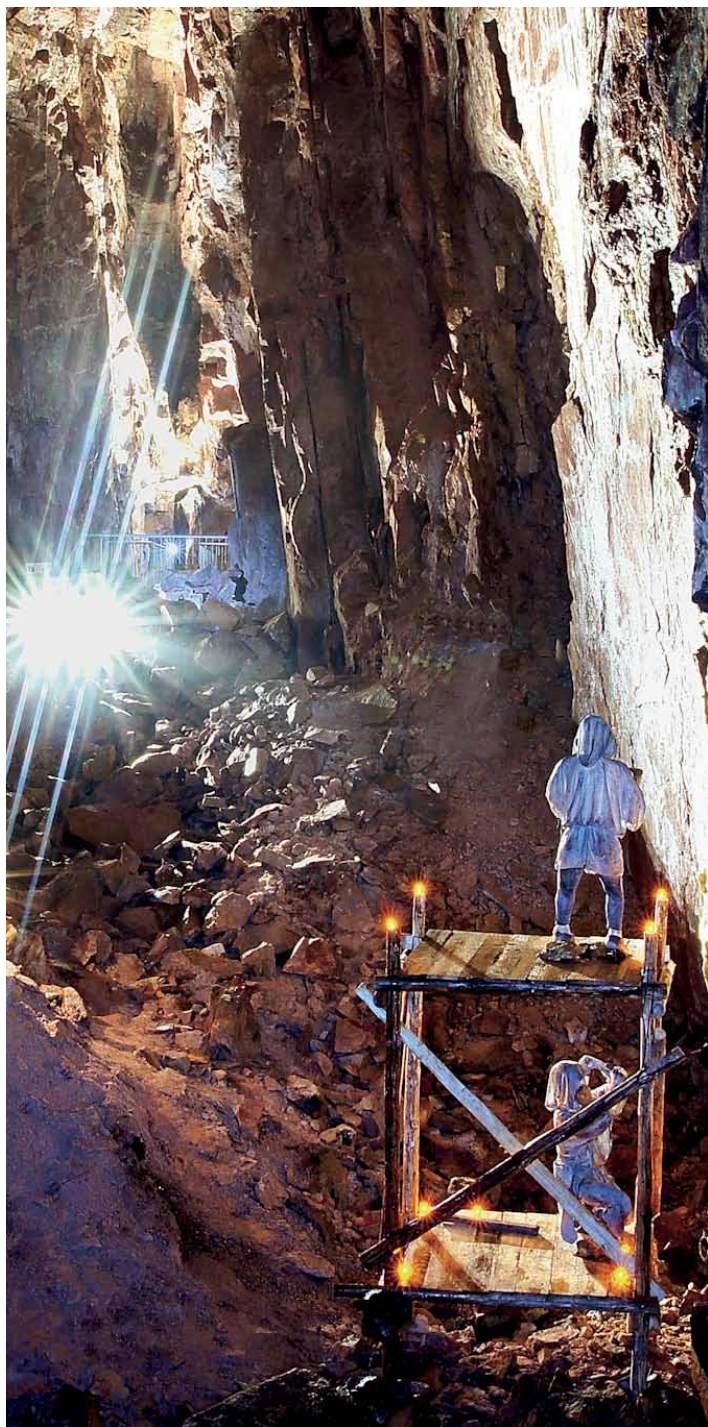
Nad mlýnem vede jeden přístup na krásnou promenádní cestu z Jáchymova do Horního Žďáru, kde je dnes objekt vodní elektrárny. Celý prostor láká k procházkám i relaxaci. I když je objekt Peterova mlýna v neuspokojivém stavebně-technickém stavu, lze jej zachránit aspoň jako torzo jednoho z nejstarších jáchymovských renesančních provozních objektů. Doufejme, že se dočká svého znovuzrození a patřičné rehabilitace. Nespomně si to zaslouží.

**Martin Hanč,
Lubomír Zeman**

Autoři uvítají jakékoliv doplňující informace o Peterově mlýně, za jejich poskytnutí na tel. 604 258 841 předem děkují.

Abertamy chystají na léto řadu akcí

Velká komora v prohlídkové štolě Kryštof dolu Mauritius (foto Jan Albrecht)

Vážení spoluobčané,
dovolte mi, abych vás v krátkosti seznámil s děním v Abertamech a zároveň přiblížil akce chystané na letošní prázdniny.

Začátkem května jsme slavnostně otevřeli historický cínový důl Mauritius na Hřebečné. Chtěl bych moc poděkovat všem, kteří

pomohli s organizací a zajištěním celé akce, již se zúčastnilo na 500 lidí. Vzhledem k tomuto počtu mohli účastníci akce nahlédnout jen do malé části podzemí zpřístupněného dolu. Všichni zájemci však nyní až do konce září mohou absolvovat prohlídku s průvodcem. Otevřeno je denně od 10 do

Abertamská pouť 2015

19. června (areál Technických služeb)

20:00–24:00 Diskotéka – 80. a 90. léta až po současnost

21:30–22:30 Vystoupení imitátora Michaela Jacksona

20. června (areál Technických služeb, náměstí v Abertamech)

13:00–14:00 Vystoupení dětí ze

Základní a mateřské školy Abertamy

13:00–17:00 Zábavné odpoledne pro děti (klaun, airbrush tetování, skákací hrad, malování pískem, soutěž pro děti)

14:00–15:00 Divadlo PIMPRLE – pohádka pro děti

15:30–16:30 Pochod bubeníků

18:00 Mše v kostele 14. svatých pomocníků

19:00–23:00 Country skupina Bankrot

21. června

10:00–12:00 Mše v kostele 14 sv. pomocníků

Ve dnech 20. a 21. června se v prostorách městského úřadu Abertamy uskuteční výstava rukavic s ukázkami šití rukavic na starých šicích strojích a výstava minerálů z Krušných hor. Od 20. června do 6. července bude v prostorách vily Zenker probíhat výstava obrazů s názvem „Společně“.

18 hodin, prohlídky si lze rezervovat předem na www.dulmauritiuz.cz. Na zimu bude důl uzavřen a své první návštěvníky uvítá opět až v květnu 2016.

V sobotu 13. června proběhne Zálesácká olympiáda na Rybné, kterou pro vás připravili manželé Mynaříkovi. Novinkou letošního června je výstava „Společně“ ve vile Zenker, která představí osm umělců z Abertam a okolí. Tradiční akcí bude 20.–21. června Abertamská pouť (viz rámeček). Letošní nedělní bohoslužbu povede osobně Jeho Excelence Msgr. RNDr. František Radkovský.

V červenci k nám opět zavítá závod autoveteránů Carlsbad Classic a koncem července proběhne na fotbalovém hřišti TJ RZ Abertamy tradiční turnaj – memoriál M. Jiřínského a R. Panyho. Na srpen jsme připravili Abertamské paličkování a též bychom měli oslavit 120. výročí postavení rozhledny na Plešivci.

V letních měsících proběhne oprava komunikací v ulicích Generála Svobody, ČSA a Pražská. Protože půjde o celkovou rekonstrukci, dojde k částečným uzavírkám těchto ulic. Přesné datum ještě není určeno, ale budete včas informováni. Děkujeme za pochopení. V opravách komunikací bychom chtěli podle finančních možností pokračovat i v následujících letech.

V posledních letech přibývá v Abertamech odstavených vraků vozidel. Většina těchto vraků má své majitele, a proto je tímto vyzýváme, aby je z městských pozemků odstranili. Pokud to neučiní, bude majitelům účtován za každý započatý den zábor veřejného prostranství. Podle aktuálně platné vyhlášky města jde o 10 Kč za m² a den. Dále žádáme všechny dlužníky, aby uhradili své nedoplatky za psy, stočné, odvoz odpadů apod. Majitelé penzionů a hotelů, kteří neodvedli poplatky z ubytování za rok 2014, prosíme o nápravu. Město eviduje nedoplatky v celkové výši cca 70 000 Kč.

Závěrem bych chtěl požádat všechny rodiče, kteří se rozhodují, kam dají své děti do školy nebo do školky, navštívit naše zařízení. Myslím si, že zaměstnanci školy i školky udělali v tomto školním roce velký kus práce a zaslouží si vaši přízeň. Pokud nebudeme mít naplněné ročníky, budeme nadřazenými orgány tlačeni k uzavření jak školy, tak školky. Zatím jsme připraveni dále provoz dotovat z prostředků města na úkor jiných aktivit. Jen pro představu: provoz obou zařízení přijde město na bezmála dva miliony korun ročně.

Přeji všem hezké a slunné léto.

Zdeněk Lakatoš
starosta města Abertamy

Anenská pouť na Božím Daru

Na Božím Daru se v sobotu 25. července od 10 hodin sejdou jedineční krušnohorští výrobci, milovníci hor, sportovci, umělci, lidé tvořiví, duchem mladí a povahou aktivní. Zdejší tradiční pouť ke slávě sv. Anny dá návštěvníkům prostor pro setkávání a seznámení a prodejcům a umělcům volnost v prezentaci jejich výrobků. Spontánní nápady jsou vítány.

Hudba bude hrát unplugged, kolotoče budou bezmotorové, na

ruční pohon, odmítnuti budou prodávací párků v rohlíku, cukrové vaty, plastových hraček a čínských ponožek. Naopak na Božím Daru najdete náměstí plné stánků s profesionálně zpracovanými originálními výrobky, jež budou prezentovat sami výrobci povětšinou z Krušných hor, sportovní a výtvarné hřiště, dílničky, kolotoče Al Rašid, muzikohrátky, poníky nebo dětské divadlo Habakuk. Na radnici se budou ve smyčce promítat filmy z Krušných hor a o nich.

O občerstvení se postarají výhradně lokální gurmáni.

Během dne budete potkávat Ježíškovy pomocníčky. Božidarské děti se nasazením skřítkovské čepičky změní v chodící infocentra a díky svým místním znalostem vám rády pomohou se orientovat na pouti na Božím Daru i v jeho okolí: kde si zazávodit ve sportovním potápění, kde si stlouci, pomalovat a vyvěsit vlastní ptáčí budku, zahrát na didgeridoo či tam-tam, zatančit šavlový tanec

nebo kdy se zklidnit v kostele sv. Anny při mši za rodáky. Na trávě si zahrajete kriket či kuličky a domů si odnesete nejen vlastní výrobek z dílniček.

Karolína Pomplová

Loupežnický dětský den

V sobotu 30. května přišlo od časněho rána. Podle jedné předpovědi měl pršet celý den, podle druhé nemělo pršet ani v tu chvíli, kdy jsem koukala z okna na provazy deště. Nicméně jsem zachovala klid a dle božidarského úsloví „desátá rozhodne“ čekala na 10:00 hodin.

A už po deváté hodině jsem se dočkala. Dopršelo, my nahodili

li batohy s odměnami, bambitky, hučky a dobrou náladu a vyrazili na Ježíškovu stezku schovat se za smrčky a číhat na první děti.

Z Novaka, kde si malí loupežníci vybojovali první odměnu, jich 127 prošlo loupežnickou stezkou (polovinu malého Ježíškova okruhu) a stále odvažněji a šikovněji plnilo jeden úkol za druhým. Kradli, loupili, utíkali

a přepadali a kapsy si plnili sladkými odměnami. V lesním bufetu Krmelec pak všichni po zásluze dostali u ohýnku buřtíka a na Božák už se vracely samé hodné a vyřádané dětičky.

Děkuji všem, kteří pomáhali na stanovištích i v zázemí, a hlavně dětem a jejich rodičům! Byl to krásně oslavený dětský den!

Martina Poštová

Kácení májky

Poslední květnovou neděli se, jako i mnohde jinde, na Božím Daru tradičně kácí májka. Ale na Božím Daru se k tomu hraje i tradiční divadelní představení. Čistá improvizace má vždy veliký ohlas a náměstí se s prvním výstřelem z bambitky vždy zaplní zvědavci.

Teprve po pár minutách turistům dochází, že ten odrbaný hasroš není místní opilec, ale herec z řad dobrovolných hasičů, kteří celé představení odehrají, jako vždy, s plným nasazením. Děj je napínavý pro všechny a nikdo neví, jak přesně bude probíhat. Jen konec

je jistý. Lesní pobertové májku pokácí, hajnej je osvobozen a na náměstí má většina z přihlížejících obličeje pomazané pomazánkou. Na závěr se koná tombola s jedinou cenou – májkou. Letos vyhrála paní v červeném, která ji hasičům věnovala zpět, a tak do-

šlo na dražbu. Nabídky byly pestré a skončily na dvojnásobku, když pán v modrém přehodil částku 950 korun, basu piva a jedno z dětí paní ve fialovém.

Za rok už májku určitě los přisoudí mně!

Martina Poštová

1/2 Maraton Karlovy Vary v sobotu 23. května běžely také slečny a ženy v barvách SK Boží Dar. Rodinný běh na trati 3 km absolvovaly Adéla Vinecká, Nikola Vinecká, Franziska Moudrá. Tempaře jim dělala Martina Poštová. Dále výborný výkon podala Anetka Bauerová s tetou Petrou. Štafetový úsek 10 km běžela Kateřina Bauerová.

Ze zpráv krušnohorské tiskové kanceláře

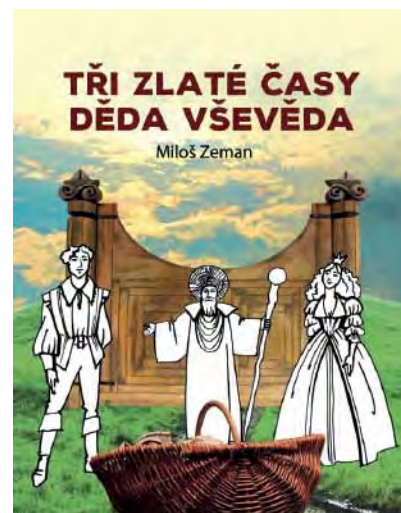
Z domova

Na pulty knihkupectví konečně dorazila dlouho očekávaná monografie Miloše Zemana pod názvem „Tři zlaté časy děda Vševeda“. Autor publikace poutavě, trochu pohádkovou formou, srozumitelnou i těm nejmenším čtenářům, popisuje a charakterizuje tři nejslavnější období své politické kariéry.

Kniha obsahuje též poměrně rozsáhlý doslov, v němž Jiří Ovčáček pečlivě a nesmírně důsledně, formou „co tím chtěl básník říci“, podává jednoznačný výklad autorových myšlenek s cílem, aby ani v daleké budoucnosti nemohli hlavně novináři (pokud budou ještě existovat) změnou významu a smyslu text zneužít.

Při křtu knihy nechyběli její tři hradní kmotři Mynář, Kmoníček, Ovčáček, „pohádková mluvčí“ Jiřina Bohdalová a další významní představitelé nejen našeho kulturního, společenského a politického života, ale i zástupci dalších spřátelených zemí.

Jiří Kupilík, Lufttk

SKIAREÁL

Plešivec

Otevřeno od prosince 2013
www.skiarealplesivec.cz

12 km sjezdovek, 3 lanové dráhy, 5 vleků, dětský park, 100% zasněžováno,
lyžařská škola, půjčovna, restaurace, apres-ski bar, ski bus...

12 km pistes, 3 ropeways, 5 lifts, children park, 100% artificial snow, ski rent,
ski school, restaurants, apres-ski bar, ski bus, etc.

12 км трасс, 3 подъемника, 5 подъемников, детский парк,
100% оснежения, горнолыжная школа, прокат лыж, рестораны,
апре-ски бар, лыжный автобус и т. д.

AQUA CENTRUM AGRICOLA

JÁCHYMOV

SPORT & RELAX & WELLNESS

Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.

- krytý bazén 25 m - dětský bazének s vodopádem - Kneippův chodník - tobogán - finská sauna, infrasauna - a parní box - whirlpool	- letní terasa s lehátky - wellness procedury - suché uhlíčitě - a radonové koupele - relaxační masáže - parafínové zábaly - rybičky Garra Rufa	- skupinové lekce - Aquafitness /na objednávku/ - solná jeskyně - kryokabina - fitness a solárium - kadeřnictví - kavárna
---	---	--

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 415, 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@laznejachymov.cz
www.aquajachymov.cz www.laznejachymov.cz

LÉČEBNÉ LÁZNĚ JÁCHYMOV

Krušnohorská Apatyka

*...to nejlepší z našich
Krušných hor.*

Bylinné
oleje
masti
tinkture
čaje
specialitky
poradenství
e-shop
herbář

Naleznete cestu zpátky
k přírodním zdrojům
bez chemie a jiných
podpůrných prostředků

- 100% přírodní produkty
- Natura Krušných hor
- Ruční domácí výroba
- Ruční sběr bylin
- Regionální produkt

www.krusnohorskaapatyka.cz

LESY JÁCHYMOV

PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

SPRÁVA LESŮ MĚSTA JÁCHYMOVA

MYSLIVOST

- ❖ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA

- ❖ certifikované stavební řezivo
- ❖ paletové přílezy
- ❖ řezání střešních krovů na zakázku
do délky 10,5 m
- ❖ pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

HORSKÝ STATEK ABERTAMY s. r. o.

vás zve k nákupu vlastních farmářských
produktů a výrobků do prodejny
v Abertamech, Farní 28

Nabízíme
sýry z ovčího, koziho a kravského mléka,
mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako
regionální potravina a biopotravina roku,
lahvové vysokotučné
kravské mléko, máslo
a také čerstvé hovězí,
vepřové a jehněčí maso
z vlastního chovu.

Otevírací doba: pátek 8–17, sobota 8–17, neděle 10–17
Tel: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

OČNÍ OPTIKA

POTUČKY

RYCHLE - LEVNĚ - KVALITNĚ

Pondělí až Neděle 10:00 - 17:00

STŘEDA ZAVŘENO

adresa: Potučky 171 / tel.: **+420 351 120 294**

apartmány
ENGADIN
BOŽÍ DAR

APARTMÁNY NA BOŽÍM DARU
BOŽÍ MÍSTO PRO SPORTOVCE

PRVOTŘÍDNÍ ZÁZEMÍ PRO KVALITNÍ TRÉNINK

- pro jednotlivce i velké týmy
- profesionály i rekreační sportovce
- trénink a relaxace ve vysoké nadmořské výšce

CYKLISTIKA • BĚŽECKÉ LYŽOVÁNÍ • BĚH

RELAXACE • REGENERACE

HORSKÁ CYKLISTIKA • SKIALPY • SJEZDOVÉ LYŽOVÁNÍ

Mauritius
CAFÉ & BAR

ABERTAMY
směr
richtung **HŘEBEČNÁ**

+420 606 103 703

www.cafe-mauritius.cz

VYMĚŇTE BRÝLE

DIOPTRICKÉ **ZA SLUNEČNÍ**

K laserové operaci očí luxusní sluneční brýle ZDARMA.

- Odstranění dioptrií laserem
- Operace šedého zákalu femtosekundovým laserem
- Operace zeleného zákalu
- Implantace nitroočních čoček
- Léčba sítnice
- Operace rohovky
- Estetické oční zákroky

**VŠECHNY
OČNÍ OPERACE
NYNÍ
I NA SPLÁTKY!**

telefon: 733 594 993
www.ocnimpc.cz
www.facebook.com/ocnimpc

OČNÍ KLINIKA NEMOS

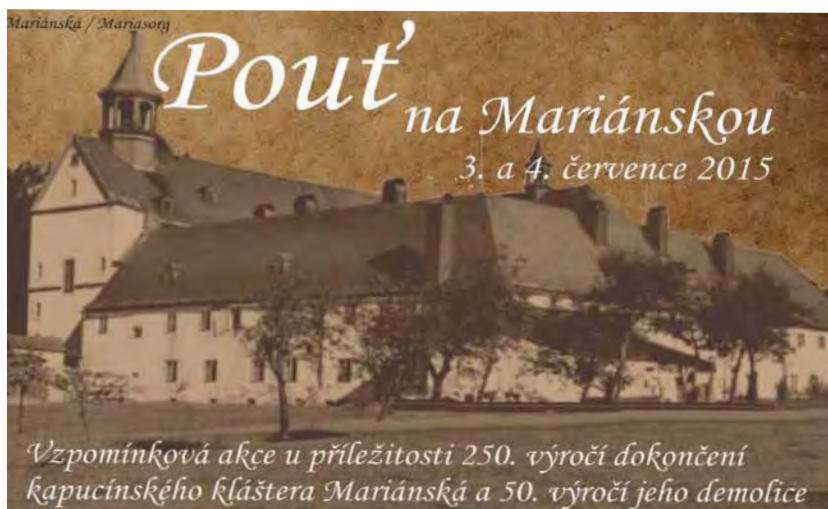
UKÁZKY VÝROBY RUKAVIC
HANDSCHUHERZEUGUNG-
VORFÜHRUNGEN

24.1., 21.2.2015
21.3., 25.4.2015
23.5.2015
20.-21.6.2015
13:00 - 17:00

Výstava Abertamské rukavičkářství
Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

10.1., 7.2., 7.3., 11.4., 9.5.,
6.6.2015, 13:00 - 17:00
Městský úřad Abertamy
Gemeindeamt Abertham

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
ČERVENEC až PROSINEC
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711